

THE GENERAL JONAS ŽEMAITIS MILITARY ACADEMY OF
LITHUANIA
KAUNAS UNIVERSITY OF TECHNOLOGY
KLAIPĖDA UNIVERSITY
VYTAUTAS MAGNUS UNIVERSITY

VITALIJA SIMONAITYTĖ

**PERSONALIZATION OF POLITICAL LEADERSHIP:
ANALYSIS OF LITHUANIAN POLITICAL PARTIES**

Summary of Doctoral Dissertation
Social Sciences, Political Science (02S)

2018, Kaunas

Doctoral dissertation was prepared at Kaunas University of Technology, Faculty of Social Sciences, Arts and Humanities, Institute of Public Policy and Administration during the period of 2012-2017. The studies were supported by Research Council of Lithuania.

Scientific Advisor:

Prof. dr. Algis KRUPAVIČIUS (Kaunas University of Technology and Vytautas Magnus University, Social Sciences, Political Sciences, 02S).

Editor:

Jurgita Jurkevičienė
Violeta Ignatavičiūtė

Dissertation Defence Board of Political Science Field:

Prof. Dr. JŪRATĖ NOVAGROCKIENĖ (The General Jonas Žemaitis Military Academy of Lithuania, Social Sciences, Political Sciences - 02S) – **chairwoman**;
Dr. Raimondas IBENSKAS (University of Southampton, United Kingdom, Social Sciences, Political Sciences - 02S);

Assoc. Prof. Dr. Alvidas LUKOŠAITIS (Vilnius University, Social Sciences, Political Sciences - 02S);

Assoc. Prof. Dr. Ingrida UNIKAITĖ-JAKUNTAVIČIENĖ (Vytautas Magnus University, Social Sciences, Political Sciences - 02S);

Assoc. Prof. Dr. Gintaras ŽILINSKAS (Kaunas University of Technology Social Sciences, Political Sciences - 02S).

The official defence of the dissertation will be held at 2 p.m. on 7th March, 2018 at the public meeting of Dissertation Defence Board of Political Science Field in Rectorate Hall at Kaunas University of Technology.

Address: K. Donelaičio St. 73 – 402, 44249 Kaunas, Lithuania.

Tel. no. (370) 37 300 042; fax. (370) 37 324 144; e - mail doktorantura@ktu.lt

Summary of doctoral dissertation was sent on 7th of February, 2018.

The doctoral dissertation is available on the internet <http://ktu.edu> and at the libraries of Kaunas University of Technology (K. Donelaičio st. 20, Kaunas), Vytautas Magnus University (V. Putvinskio st. 23, Kaunas), The General Jonas Žemaitis Academy of Lithuania (Šilo st. 5A, Vilnius) and Klaipėda University (K. Donelaičio sq. 3, Klaipėda).

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJA
KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
KLAIPĖDOS UNIVERSITETAS
VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETAS

VITALIJA SIMONAITYTĖ

**POLITINĖS LYDERYSTĖS ĮASMENINIMAS:
LIETUVOS POLITINIŲ PARTIJŲ ANALIZĖ**

Daktaro disertacijos santrauka
Socialiniai mokslai, politikos mokslai (02S)

Kaunas, 2018

Disertacija rengta 2012–2017 metais Kauno technologijos universiteto Socialinių, humanitarinių mokslų ir menų fakultete, Viešosios politikos ir administravimo institute. Mokslinius tyrimus rėmė Lietuvos mokslo taryba.

Mokslinis vadovas:

Prof. dr. Algis KRUPAVIČIUS (Kauno technologijos universitetas ir Vytauto Didžiojo universitetas, socialiniai mokslai, politikos mokslai, S02).

Lietuvių kalbos redaktorius:

Jurgita Jurkevičienė

Anglų kalbos redaktorius:

Violeta Ignatavičiūtė

Politikos mokslų krypties disertacijos gynimo taryba:

Prof. dr. Jūratė NOVAGROCKIENĖ (Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija - 02S) – **pirmininkė**;

Dr. Raimondas IBENSKAS (Sautamptono universitetas, Jungtinė Karalystė, socialiniai mokslai, politikos mokslai - 02S);

Doc. dr. Alvidas LUKOŠAITIS (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, politikos mokslai - 02S);

Doc. dr. Ingrida UNIKAITĖ-JAKUNTAVIČIENĖ (Vytauto Didžiojo universitetas, socialiniai mokslai, politikos mokslai - 02S);

Doc. dr. Gintaras ŽILINSKAS (Kauno technologijos universitetas, socialiniai mokslai, politikos mokslai - 02S).

Disertacija bus ginama viešame politikos mokslų krypties disertacijos gynimo tarybos posėdyje 2018 m. kovo 7 d. 14 val. Kauno technologijos universiteto, Rektorato salėje.

Adresas: K. Donelaičio g. 73-402, 44249 Kaunas, Lietuva.

Tel. (370) 37 300 042; faks. (370) 37 324 144; el. paštas doktorantūra@ktu.lt

Disertacijos santrauka išsiųsta 2018 m. vasario 7 d.

Su disertacija galima susipažinti internete (<http://ktu.edu>), Kauno technologijos universiteto (K. Donelaičio g. 20, Kaunas), Vytauto Didžiojo universiteto (V. Putvinskio g. 23, Kaunas), Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos (Šilo g. 5A, Vilnius) ir Klaipėdos universiteto (K. Donelaičio a. 3, Klaipėda) bibliotekose.

INTRODUCTION

The relevance of the research. As J. Blondel (1987:1) stated “Leadership is as old as mankind. It is universal, and inescapable. It exists everywhere – in small organizations and in large ones, in businesses and in churches, in trade unions and in charitable bodies, in tribes and in universities”. Politics is inseparable from political leaders at all levels: governments, parties, political movements or local governments, where leaders express and represent their ideas, ideology, political party or any other movement, deliver their messages to voters, communicate with them and implement policies. In this context, political parties are one of the most important democratic elements of the state, because parties ensure the expression and implementation of the interests of citizens, and also ensure the relationships between citizens and the state. However, recently, as J. Blondel, J. L. Thiébault et al. (2010: 30) point out, the tendencies of personalization of politics have made the personalities of political parties increasingly important, and the studies of political leadership have not only become more relevant, but also have marked a new trend in political leadership - the analysis of the personalization of political party leaders.

Although the studies of political leadership are not a new subject in political science, and many scientists (Machiavelli, Pareto, Mosca, Michels, Weber, Kramer and others) have been analyzing political leaders, as well as the ruling elite, for a long time, it should be noted that the elite theory and its aim to describe and explain the power relations in contemporary society, emphasizing that a small group of people has and expresses its power to other members of society (Mosca, Pareto, Michels), is not necessarily the best in explaining the leadership aspects. The researchers, who analyze elite, highlight the influence of the elite, government mechanisms, but do not identify their activities with the specific influential individuals holding strategic positions (Burnham, Mills) or individuals with psychological and social traits required to rule (Pareto, Mosca). The researchers, analyzing political elite, define the personalities instrumentally and, as I. Matonytė (2001: 92) points out, although they do not deny the subjective incentives to pursue and obtain power (and retain it) and the possibilities of individual elite actions, they prefer social factors, structures and categories – organizations, psychological factors, institutions. However, in the long run, the analysis of not only elites, but also of political leaders and personalities has become important, where a contemporary conception of political leadership is interpreted with emphasis on the aspects as personal characteristics and communication factors. This allowed researchers to form the concept of personalized leadership, which has become even more relevant over the last two decades as politics has experienced the age of personalization. However, it should be noted that the analysis of the personalization of leadership was limited to executive power leaders - the leaders of the states (presidential systems) or the governments (parliamentary systems)

(Blondel 1987, Elcock 2001, McAllister 2007) for a long time, and the analysis of the personalization of political party leaders has not been developed enough.

Another important and new aspect in analyzing political leadership and the personalization of politics is the change in the interpretation of leaders and their power. The concept of political leadership, as well as leadership in general, essentially means the power - it defines the person-leader's power in the political sphere. While analyzing leadership, based on the elite theory, the researchers emphasized that the rulers already exercise power and, through expression of power, they are distinguished as the rulers, elites and leaders (Etzioni-Halevy 1993).

The novelty of personalized leadership is related to J. Blondel's, J. L. Thiébault's et al. research as in 2010 they provided the operationalization of the concept of personalized leadership, which was adapted to analyze the leadership of political party leaders and the influence of the latter on their political parties and voters. Scientists proposed a model for personalized leadership and power of political party leaders to be analyzed not as *giveaway*, but as an aspect of communication and interaction between personalized leaders, political parties and electorate. This analysis of the personalized party leadership is new and very little researched in both the Western world and in Lithuania.

Context of research problem: research gap. Political leadership in the context of elite theory has been analyzed since the beginning of 20th century: G. Mosca and R. Michel analyzed the organizational aspect of the elite (but not individual leaders), Pareto analyzed psychological aspects of the elite, and W. Mill analyzed institutional aspects of the elite. Furthermore, based on elite theory, political leaders have been analyzed by C. W. Mills, J. Burnham, R. Putnam, and E. Etzioni-Halevy. In addition, E. Etzioni-Halevy (1993) expanded the research on political elites by integrating civil society into analysis and analyzed the elites and civil society as the factors shaping power relations. However, these scholars did not focus on leadership and personalities, they paid attention on the elite as a group, where the elite was perceived as the phenomenon structuring the power of a particular political community.

Over the last decades of 20th century, political discourse on leadership and personalities had become increasingly explored - many of researchers analyzed the personalized leadership (e.g., Blondel (1987), Elgie (2001), Bryan (1989), and Elcock (2001)). It should be noted that most of the research was focused on the aspects of personalized leadership of the executive power branch - presidents or prime ministers. However, in 2010, J. Blondel, J. L. Thiébault et al. discussed the phenomenon of personalization of leadership of political party leaders and the interaction of personalized leadership with political parties and their electorate in depth. Despite the fact that J. Blondel and J. L. Thiébault did not develop an elaborated methodological model, their analysis, distinguishing political party leaders from others, is not only important, but also new because it emphasizes the

relationships between party leaders, parties and voters. A broader presentation of political leadership studies is given in section 1.2, and an overview of research on personalized political leadership is provided in section 1.3.

In Lithuania, the research on political leadership, personalized leadership and political party leadership is almost non-existing. Lithuanian political elite was analyzed by I. Matonytė (1999, 2001); A. Krupavičius and A. Lukošaitis (2004: 331-332) discussed the importance of personalities for depersonalization of political parties, G. Šumskas (2003) analyzed the party leader's influence on a popularity of the party. The analysis of political attitudes of the parties and voters was carried out by A. Ramonaitė and R. Žiliukaitė (2009: 90-91). L. Bielinis (2000: 27-31) examined the image of candidates of political parties and the increasing personalization of candidates' competition, while G. Žvaliauskas (2004, 2007) analyzed political party leaders as one of the aspects of the party organization. Finally, J. Kavaliauskaitė (2014) explored the influence of the values of Lithuanian residents on their perceptions of the personality traits of Lithuanian political leaders.

However, it should be emphasized that there is no a comprehensive analysis on the personalization of political leadership. Therefore, the dissertation fills this gap, analyzes both qualitative and quantitative data and is relevant not only for academic community, but also for politicians and political parties in selecting the party leaders, implementing their activities in political parties and in achieving not only one-time electoral success, but a long and systematic activity in the party system.

The case of Lithuania was selected because of the following two reasons: first, Lithuanian academics, political scientists, the media and society have been recently expressing the view that Lithuanian politics is becoming more personalized (Žvaliauskas, 2004; Bielinis, 2000) as political parties and voters are gathering around certain individual leaders, and the political parties identify themselves with political leaders very strongly. Nevertheless, it is concerned that the political parties in Lithuania lack the political leaders which would lead the parties in elections, attract electorate and ensure success in the elections (Bielinis, 2012). Therefore, the current situation of the Lithuanian political parties is more than ambiguous – it looks like politics is undergoing the personalization, but society lacks the political (party) leaders. Therefore, the question arises: is there the phenomenon of personalized leadership in Lithuania, and if yes, how does it affect the electorate and the leaders of political parties?

Another unanswered question in today's politics is as follows: what are the determinants of the successful depersonalization of political party and its ability to outlive the founding father of the party and why are one political parties able to do this and others are not? The latter question is especially important because of the fact that until now no scientific studies have analyzed the depersonalization of Lithuanian political parties or the personalization of their leaders, as well as no

analysis has been carried out, trying to find out what factors can stimulate the personalization of party leaders, and what factors are holding back. Therefore, the **research problem** is as follows: what factors are important in the personalization of party leaders and how they enable the emergence and expression of personalized leadership?

The object of this dissertation is the personalization of political party leaders.

The aim of the dissertation is to reveal the factors determining the personalization of leaders of Lithuanian political parties.

In order to reveal the aim of the dissertation, the following **research objectives** have been set out:

1. To analyze the concepts of political leadership, personalized leadership, and the theoretical traditions of these studies and to discuss the existing research on the personalized party leadership.
2. To identify the factors influencing the personalization of political leadership.
3. To create the research methodology for analysis of Lithuanian political party leaders.
4. To evaluate how (and whether) the party leader, the party and the political system (and their variables) influence the emergence and development of personalized leadership in Lithuanian political parties.
5. To distinguish the causal variables influencing the formation and development of personalized leadership in Lithuanian political parties.

Research methods applied in the dissertation:

1. Analysis of scientific literature was used to discuss the concept of personalized political, theoretical approaches and previous research on political personalized leadership;
2. Analysis of documents (statutes of the parties and national laws);
3. Semi-structured interviews were conducted with Lithuanian political party leaders and party members.
4. Crisp sets qualitative comparative analysis (fs/QCA) helped to determine the causative factors determining the personalization of the leaders of Lithuanian political parties.
5. Comparative analysis allowed to compare the compliance of theoretical models with organization of Lithuanian political parties and to compare the personalization of party leaders with each other.

Empirical research basis. 18 semi-structured interviews were conducted with political party leaders and other parties members involved in party decision-making during the period of April – October of 2017.

The research unit is a chairman of the political party. The leaders of six Lithuanian political parties were analyzed: Labor Party: V. Uspaskich (2007-2013), L. Graužinienė (2013-2015), V. Mazuronis (2015-2016), Ž. Pinskiuviene (2016-2017), Lithuanian Liberal Movement: E. Masiulis (2008-2016) and R.

Šimašius (2016-2017), Lithuanian Social Democratic Party: A. Butkevičius (2009-2017), Lithuanian Greens and Farmers Union: R. Karbauskis (as of 2009), Homeland Union – Lithuanian Christian Democrats: A. Kubilius (2003-2015) and G. Landsbergis (as of 2015), Party Order and Justice: R. Paksas (2004-2016) and R. Žemaitaitis (as of 2016). Nationally active Lithuanian parliamentary parties were chosen for the study. Moreover, all analyzed political parties have been a part of the parliamentary majority at least once. Only the chairmen, directly elected during last decade of six political parties that have met the previous criteria were analyzed. For this reason, the analysis did not include temporarily led chairmen, who became chairman of the party when the elected one resigned or was withdrawn from this position.

The dissertation examines internal, i.e. organizational leadership of political party leaders and factors determining it. Therefore, it is not analyzed how party leaders are perceived by the public or other entities outside the party organization. For this reason, the personal traits of leaders are not analyzed and the main focus of the dissertation is on collective and personal party leaders' leadership within analyzed political parties.

Scientific novelty and significance of the dissertation. The scientific novelty of the dissertation is largely based on the fact that it analyzes unexplored phenomenon in Lithuania, i.e., the personalization of party leaders. The application of semi-structured interviews to the analysis of the personalization of political leadership and the original analysis of data collected during it, combining quantitative and qualitative methods, increased the novelty of this dissertation thesis. Moreover, the method of qualitative comparative analysis is still rarely used in dissertations of social sciences. The original and authentic data on political party leaders is collected, summarizing largely unexplored problem in Lithuania and allowing to provide the basis for further research on the personalization of party leaders and depersonalization of political parties. The collected data allow us to analyze the personalization of party leaders by comparing it with the parties of other European countries and their leaders. The novelty of this dissertation is defined by interdisciplinary of the topic because political leaders are analyzed not only in the field of political science, but also by sociologists, psychologists, and management researchers.

Structure of dissertation. The dissertation consists of introduction, four main parts, revealing the theoretical, methodological and empirical dimensions of the research, conclusions, references to the sources of literature used in the dissertation, and the list of scientific publications of the author of this dissertation.

The first part of the dissertation "*The concept of personalized political leadership and theoretical research traditions*" discusses the notion of personalized leadership, a variety of political traditions of leadership and reviews academic disciplines and different theoretical approaches exploring political leadership, and presents key studies of political leadership.

The second part "*Theoretical model of research: the role of leaders, parties and party system in personalized leadership*" analyzes three sets of variables: party leaders, political party and political system. Elections of the party leader, leaders' powers and roles in the party organization, formal and informal relations of the party leader with party organization entities and the possible influence of the electoral results on the personalization of leadership are discussed in the first set of variables. The second part of this chapter analyzes the variables of the party that are important for the personalization of political leadership: the age of the party, the model of party organization, the extremeness of ideology and the nature of party support. The third part of this chapter analyzes the political system variables: the "demand" of individual and collective leadership from society, the electoral system and the institutionalization of the party system, the presence of certain conditions that may influence the greater expression of the personalized political leadership in the state.

The third part of the dissertation "*The methodology of the personalization of Lithuanian political parties*" presents the empirical research methodology of the dissertation.

The fourth part of the dissertation "*The empirical analysis of political leadership personalization in Lithuanian political parties*" presents the results of the dissertation's empirical research. First the election of the leaders of Lithuanian political parties, its competitiveness, party leaders' power and roles in the organization of the party are discussed; next, the formal and informal relations between the party leaders and the entities of the party organization are analyzed; finally, the possible influence of the election results on the personalization of leadership is discussed. The following variables of the party are important for personalization of political leadership: the age of the party, the party organization models, the extremeness of ideology, the party identity and the voter volatility. Finally, the variables of the Lithuanian political system were analyzed: the change of the public and its views, the electoral system and the institutionalization of the party system. Furthermore, qualitative comparative analysis examines the personalization of political leadership in Lithuanian political parties.

The dissertation consists of 204 pages, 38 tables, 33 figures and 2 appendices. 393 sources of scientific literature in Lithuanian and English were used as references.

THE METHODOLOGY OF THE PERSONALIZATION OF LITHUANIAN POLITICAL PARTIES

Justification of the analysis model of personalized leadership of political parties

In the general sense of political institutions, identification of the factors that determine the personalization of political leadership is analyzed as the concept of

a particular context of leadership. In this case not only the leader of the political party is analyzed, but also the political environment that determines and enhances or restricts it – his/her political party and, in general, the state-specific political system and its defining features.

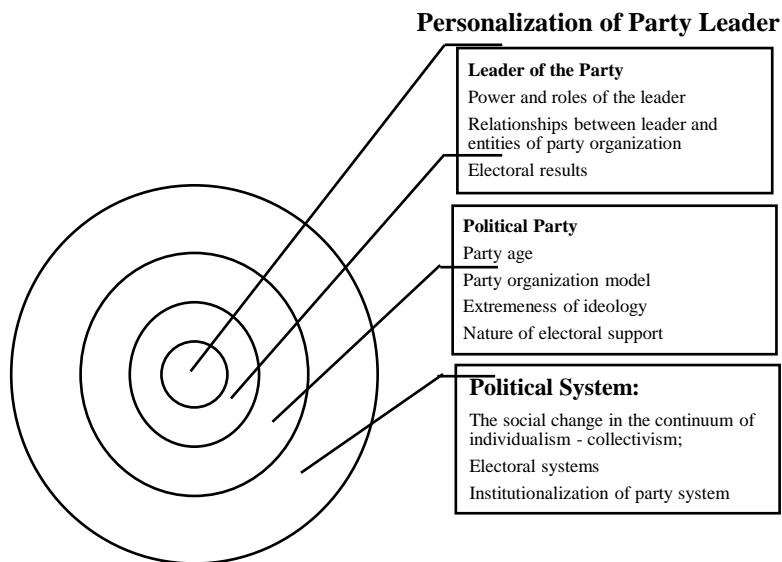

Fig.1 Institutional and political environment of the party leader

Analysis of the constitutional structure in the research of the personalization of political leadership is closely related to the theoretical approach of institutionalism. When analyzing the constitutional structure, it is focused on how the existing structure of the political system enables and/or creates certain favorable conditions for the expression of personalized political leadership. For example, L. Karvonen (2010: 25) notes that the institutional framework of parliamentary democracies can be expected to facilitate the prime minister being more visible and well-known not only at the expense of the government but often at the expense of the entire parliament.

On the basis of the previous research (presented in the chapter 1), three groups of variables are selected to analyze the leaders of Lithuanian political parties:

- Variables of the party leader analyze openness and competitiveness of the election of the party leaders; second, powers and roles of the party leaders: the procedure of selecting candidates in national elections, the procedure of the party manifesto and the role of the party leader in it; the roles of the leader

provided in party statute; public speaking on behalf of the party and, third the electoral results.

- Variables of the political party reveal the age and origins of the party, party organization models, i.e., did the party outlive the model of the mass party organization, the ideological extremes of political party and the nature of relationship between the parties and their voters.
- The political context, or variables of the political system: the change of the society and its views, the structure of the government, the electoral system and the institutionalization of the party system.

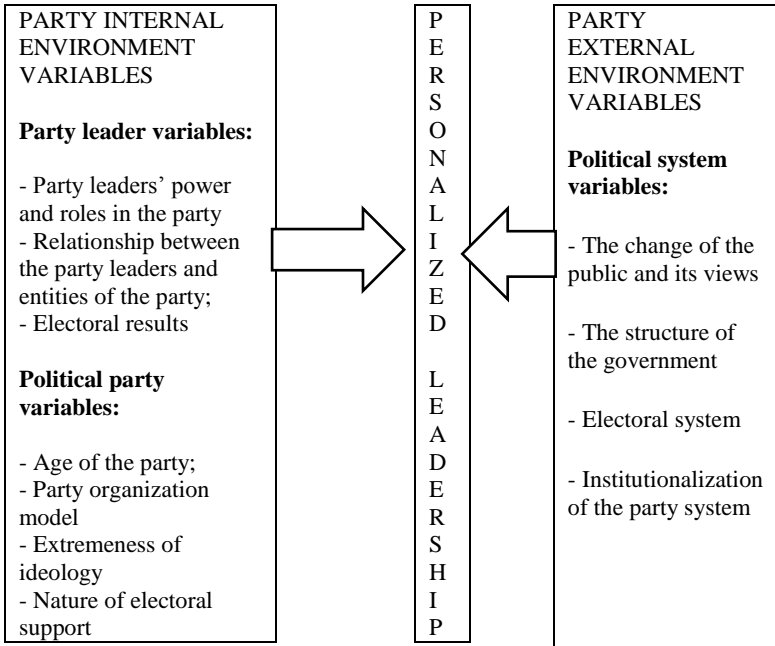

Fig. 2 The model of personalization of political party leaders

The model of the personalization of political party leaders (see Figure 2) is based on the concept of a political context. The model of the personalization of political party leadership includes variables of the political system, variables of the party system and the above-mentioned variables of the party leader.

While analyzing political leadership and its personalization, it is focused on the existence of the previously discussed independent variables, the existence of which is examined on the basis of statutes of political parties, the data collected during semi-structured interviews, and finally, on the basis of qualitative comparative analysis. These methods sought to identify causative factors, required

for the emergence of the personalized political leadership in the analyzed Lithuanian political parties.

The internal environmental factors of the parties are analyzed on the basis of statutes of the parties' and interviews with political party leaders and other members of the parties involved in the decision-making process.

By employing the analysis of documents, the formal powers of party leaders and formal relations between the party leaders and entities of party organizations are examined in section 4.1. It should be noted that secondary data was used to analyze and interpret the elements of the party, for example, the age of the party, the mass party organization model, the extremeness of ideology and the nature of party support, in section 4.2. Analysis of the political system variables (4.3) is based on scientific literature and data from international surveys (World Values Survey, European Values Survey, Eurobarometer), as well as national elections results.

Organization of Empirical Research

Sections 4.1, 4.2 and 4.3 of this dissertation are based on semi-structured interviews with LP, LLM, LSDP, LGFU, HU-LCD and OJ leaders and other members of the parties, participating in decision making process within their parties. Interviews were conducted during the period of April – October of 2017. The semi-structured interview method was selected because of two reasons: first, direct observation of the activities of political party leaders is impossible, and second, the statutes of political parties can reveal only the formal side of the powers, functions and roles of political party leaders. In order to ensure the anonymity of all informants, acronyms were assigned to each of them.

According to scientific literature, personalized leadership is defined as an indisputable authority of the leader within the party, the exclusive power of the party leader to speak on the behalf of the party, and his becoming the prime minister after successful parliamentary elections. The aforementioned variables (variables of the party leader): party leader's power and roles in the party, relationship between the party leaders and entities of the party; electoral results; and variables of the political party: age of the party; the party organization model; the extremeness of ideology and the nature of electoral support are independent variables that determine the personalization of political party leaders (dependent variable).

The external environmental factors of parties are treated as the factors of a context of the political environment or the political system, and they are used in the analysis as a common political environment that describes the general institutional and political environment in the state rather than as variables that directly determine the personalization of party leaders.

The informants were given 7 questions, prepared according to sections 2.1, 2.2 and 2.3 of the theoretical part of this dissertation. 18 semi-structured interviews

with political party leaders and other members of the parties, involved in the party decision-making processes, were conducted. The questionnaire consists of 7 questions, the answers to which cover all variables of the party leader, which fall into the first group of internal environmental variables of the political parties.

Table 1 Analysis of variables of the party leaders based on the interview method

Variables of party leaders analysis	Interview questions	The analyzed aspect
1. Party organization and party leaders' power and roles in the party	1. What party leader is a good leader? What qualities does he/she need? What traits of a good leader has/had the current / former party leader?	Traits of the leader and leadership style (additive variable)
	2. What powers does the party leader have? Which of them are the most important?	
	3. How would you describe the leadership (style or type of the leadership) of the party leader?	
2. The relations between party leaders (formal vs. informal) and members of the party organization.	4. How are decisions made in your party? (Does the leader talk over about the proposals and decisions or does he/she make decisions by himself/herself? What is the role of party leader in decision making process?	Decision making
	5. Who can speak on the behalf of the party in public debate?	The power of public speaking on the behalf of the party
	6. What is the role of the party's chairman in nominating candidates to the parliamentary elections?	Candidate nomination power
3. Electoral results	7. How do election results affect the party's leader's power and roles within the party?	The influence of election results on the party leader power and roles within party

The data obtained through semi-structured interview method are specific because they include the attitudes of the party leaders and other members of the party. The potential weakness of the selected method can be the fact that informants may not remember the past or may paint it in bright colors. Although analysis of political leadership and, in general, analysis of powers and decision making are naturally subjective (for example, because of memory selectivity, perception of emotional problems, and other factors), the answers of the informants clearly reflect the attitudes of the party members towards the leaders of political parties being analyzed.

The technique of the qualitative comparative analysis

Charles Ragin is the pioneer of qualitative comparative analysis in social sciences, who sought to reconcile the merits of quantitative and qualitative research methods and to overcome the deficiencies. Ch. Ragin developed the causal hypothesis method that takes place in between the quantitative (statistical analysis) methods and the comparative method (Norkus 2008: 164). This method is more similar to qualitative than statistical methods and can be considered as a separate version of the comparative method (Norkus 2008: 164). The main purpose of the qualitative comparative analysis is to help to reduce the complexity of data sets by the Boolean algebra.

Since the main aim of the qualitative comparative analysis is to examine the reasons of the diversity of the social world (Ragin 1987), this method is applicable to the analysis of the empirical data of the dissertation, i.e. the analysis of the causal factors of the personalization of political leadership.

Operationalization of variables. In scientific literature the personalization of political leadership is usually measured by the extent to which the party leader has the power to make decisions in his party. This logic is also used in the dissertation - the personalization of leaders of Lithuanian political parties is measured by the power of the party leaders to make decisions within the party, i.e., the attention is paid on the variables as how the party leader can influence the selection of candidates in national elections, how much the party leader participates in the formation of a party electoral program, what are the relations between the party leader and the party bodies, etc. High influence of the party leader on *decision-making* was considered a favorable condition for the party leader's personalization (the variable value is indicated by 1), while collegial decision-making and respect for the party's opinion are marked as the value that does not meet the party leader's personalization (the variable value is indicated by 0).

The competitiveness of the party leader election reflects the number of the leaders in the party who are able to compete for the chairman position (Cross, Benoit-Pilet, 2015). It also shows whether there is a variety of opinions in the party, or whether an opposition to an existing leader of the party might (or not) appear in cases where he/she is seeking re-election. For those party leaders, whose elections were not competitive, the variable value of 1 is assigned as it increases the personalization of party leaders; and in those cases where the election of the party leader was held in a competitive manner, the variable value of 0 is assigned since it does not increase the personalization of the party leader.

Election results are important in assessing whether a party leader has gained more power within the party after a successful national election (marked as 1), or whether the party's failure has diminished his/her leadership and authority in the party (marked as 0). This variable is estimated by analyzing the election results of Lithuanian political parties and informants' answers to the question of how the

election results affect the powers of the party leader and his/her role within the party.

The age of the party is an important variable because traditional, consolidated political parties are no longer run by their founders (as opposed to the new parties) and have experienced all three phases of the party activities: identification, organization and stabilization, as well as the stage of depersonalization of the political party. In other words, it means that a consolidated political party is a political party, which, upon withdrawal of the party founder and election of a new party leader, is able to remain in the political arena and to continue its activities; furthermore, this party is capable of retaining its members, followers and electorate. This signifies depersonalization of the party and absence of a personalized leader (the value of this variable is 0), and a personalized leader of the party should be considered the leader and the party which fails to stabilize its activities and maintain the electorate after changing the party leader (the value of this variable is 1 in QCA analysis).

The outliving *the mass party organization* is measured by analyzing the party origins, the number of party members and the membership fees. Political parties established by wide public, with many members and a significant share of the membership fee (more than 10%) in their income, are considered as the parties, which outlived the mass party organization model (marked 0) and they tend to be depersonalized. Meanwhile, the political parties, established by a narrow circle of people, with a few members and with very small portion of their income coming from a membership fee are considered as the parties, which have not outlived the mass party organization model, therefore, they are more likely to be dependent on one leader and tend to be personalized.

The extremeness of ideology is important because it allows to political leaders to use extremist rhetoric, its helps them to stand out from other political parties, and it lets them to use a populist discourse. In the study the ideological views of Lithuanian political parties are analyzed based on the data provided by Manifesto Research Project (MARPOR). The political parties, characterized by ideological extremism, tend to be more personalized (meaning value 1), while those with a moderate ideology tend to be less personalized (value 0 is assigned).

The nature of *party support and the party identity* of the voters are analyzed on the basis of post-election population survey and election results. The political parties with weak party identity with their constituents tend to be more personalized (assigned value 1) because their voters are less interested in the parties' values than in party slogans, symbols and leaders; and parties which have clear identity with their electorate and their voters have a strong party identity are considered to be less personalized (assigned a value of 0).

The method of qualitative comparative analysis tests the following hypotheses:

- *Hypothesis₁*: Non-competitive elections of the party leader enhance the personalization of party leaders;

- *Hypothesis₂*: Monocratic decision-making of a party leader increases the personalization of a party leaders;
- *Hypothesis₃*: Successful results of national elections increase the personalization of a party leader in a political party.
- *Hypothesis₄*: The newly formed political parties tend to be more personalized than the old ones.
- *Hypothesis₅*: Political parties, which did not outlive the mass party organization model, are more likely to be personalized.
- *Hypothesis₆*: The ideological extreme of a party increases the personalization of a party leader in a political party.
- *Hypothesis₇*: Weak political identification of the parties and their constituents increases the personalization of a party leader in a political party.

Depending on the nature of the variables used in the dissertation, the crisp sets of QCA are selected, which use only dichotomous variables with "yes" or "no" when each case does not belong to the set. The analysis is based on version 2.5 of the fs/QCA software and 1.54 version of Tosmana software.

CONCLUSIONS

1. Political leadership is the subject of interdisciplinary research, which often combines different research traditions, theories and categories, and compares different empirical data. The concept of personalized political leadership is a relatively new subject of research of political science. The scientists, who have analyzed the politics of personalization, point out that a personalized leader of a political party can be considered the leader, who has undisputable power in a party, who can speak on behalf of a party, and when a party wins the election, he/she becomes a prime minister. However, they do not analyze the conditions that determine the personalization of a leader because the party leaders are influenced by their environment, i.e. their political party, the party system and the political context in general, significantly more than executive leaders. Therefore, the existing definition of personalized political party leader is not sufficient. Thus, analysis of leaders of political parties and their personalization required research of their institutional environment - their political parties, party systems, and the political system in general, as the characteristics of a certain political context. Also, it has to be noted, that the personalization of leadership should be analyzed as a process, i.e. personalization can never be final and it should be measured by a certain degree from *primus inter pares* to *primus inter asper* or even to a *primus solus*. For this reason, the personalization of political party leaders is not only constantly changing but comparing leaders with each other we find it difficult to find equally personalized leaders.

2. The original methodology of personalization of political party leaders was created in the dissertation. The personalization of political leadership is based on the concept of institutional factors (leader in a political party, variables of a

political party and variables of the political system). The thesis distinguishes three groups of variables that are intended to analyze the leaders of Lithuanian political parties and reveal their personalization:

- 1) *Variables of the party leaders*: openness and competitiveness of the election of the party leaders; power and roles of the party leaders: the procedure of candidates selection to the national elections, the procedure for the preparation of party manifestos, and the role of the party leader in it; the functions of the party leaders, regulated by the party statutes, and the real powers of those leaders, public speaking on behalf of the party and, finally, the success of the national election.
- 2) *Variables of the political parties*: the age and origins of the party, the party organization models, extremeness of the party ideology and the relationship between the parties and their voters, as well as the identity of voters in relation to the analyzed political parties.
- 3) *Variables of political context*, or in other words, analysis of the factors of the political system itself: the change of the society and its views, the form of the government, the electoral system and the institutionalization of the party system.

3. Upon analyzing the party statutes and the data, obtained during semi-structured interviews, it can be stated that:

1) One of the key factors influencing the personalization of political party leaders is competitiveness of the party chairman elections. Competitive elections of the party chairman ensures that there are more party elite members in the party that can compete with the current party chairman. It also shows that there is a real discussion in the party and that the party leader's decisions are not imposed on others. Competitive elections of the party chairman has been held in HU-LCD since 2011, in Labour Party and Lithuanian Liberal Movement – since 2016 and in LSDP – since 2017. However, in the case of HU-LCD, it should be mentioned that A. Kubilius supported and nominated G. Landsbergis as the future leader of the party and although the elections were competitive where two equal candidates participated, it shows that there is a lack of democratic procedures within HU-LCD and party leadership is inherited to some extent. The cases of HU-LCD and LSDP confirm that direct elections of a party leader bring more democracy and competitiveness to the party. However, it has to be stated that direct elections of party leader are not without weaknesses because informants noticed that voting in local branches can be manipulated; so, although the general elections, bring more democracy into the party's internal life and mobilize the party, their benefits to the party should not be absolute.

2) The leaders of the analyzed Lithuanian political parties have substantially similar formal functions and powers provided in the statutes of the parties, but the differences between the formal and informal powers of the Lithuanian political parties vary considerably. The analyzed political parties can

be divided into two groups: those, where individual decision-making is almost impossible and where is the certain system of checks and balances between the party leaders, and other party bodies (presidium, board, council), and those political parties, which promote the party leadership, are characterized by not widely developed internal democracy and relatively weak internal institutions. The first group includes LSDP, HU-LCD and LLM (since 2016), while the second group consists of LLM (until 2016), Labour Party, LGFU, and Justice and Order.

3) Successful national electoral results have been named as the condition to strengthen authority and powers of the party leader, while unsuccessful elections could reduce the party leadership and authority. Analysis of the interview data has confirmed that the successful electoral results contribute to strengthening of the party leadership and authority significantly. However, it should be mentioned that in the context of Lithuanian political parties, the case of LGFU differed to some extent as some informants noted that after a very successful parliamentary elections in 2016, on the one hand, the powers of the leader strengthened, but on the other hand, they slightly weakened, as the leader of the party must share certain powers with both the Speaker of the Seimas and with the Prime Minister at the state (but not the party) level.

4) The age of a party is important because the consolidated political parties are no longer ruled by their founders (as opposed to the new parties) and have experienced all three phases of the party activities: identification, organization and stabilization of activities. It means that a consolidated political party must be regarded as a political party, which, upon changing the founder of a party, is able to remain in the political arena and continue its activities, and is capable of retaining its members, followers and electorate. The analysis of the Lithuanian political parties has confirmed the following theoretical assumptions: those parties, which have experienced all three phases of the party activities, are considered to be depersonalized, therefore, LSDP and HU-LCD and their leaders A. Butkevičius, A. Kubilius and G. Landsbergis could not be called personalized leaders. The LLM takes an intermediate position between LSDP and TS-HU-LCD on one side and LGPU, LP and OJ on the other, because LLM could be called a personalized political party up to 2016 as the party leader had great powers, he was able to make monocratic decisions and there were no changes in the party leadership from 2009 to 2016. The withdrawal of K. Masiulis in 2016 marks another stage of LLM life as LLM succeeded in retaining its electorate and stabilized the party activities. Although, the LGPU has experienced changes in the party leadership but the role of the party leader is significant in this party. LP and OJ have been trying to survive the founders of their parties for some time, but in the case of LP, it remains clear that the role of the party founder is still very important in the party.

5) The outliving of the mass party organization was analyzed on the basis of the parties' statutes, a number of the party members and the membership fees. The

parties, formed by broad public sectors, with many members and with income the significant part of which is the membership fees (more than 10%), are considered to be the parties, which have outlived the mass organization model and tend to be less personalized, while the parties that have a narrow circle of public support, few members, and whose income includes low part of membership fees, are considered to be the parties, which have not outlived the mass party organization model. Therefore, the latter tend to be more related to one leader and personalized. Analysis showed that OJ (up to 2009) and LGFU have not outlived a mass party organization model. On the other hand, although the Labour party has outlived the mass organization model, it is characterized by one-man decision making (V. Uspaskich) and the party members are not involved in decision making process, while the founder and a former leader of the party V. Uspaskich has still remained a very important figure in the life of the party, thus, the party is associated precisely with him.

6) The scholarly literature states that ideological extremism is important in the personalization of party leaders because it allows political leaders to use extremist rhetoric, it helps them to stand out from other political parties, and it lets the parties to use a populist discourse. In the dissertation, the ideological views of Lithuanian political parties were analyzed on the basis of the data provided by the international survey MARPOR. Usually, the researchers point out that the political parties, characterized by ideological extremism, tend to be more personalized, however, considering the analyzed political parties in Lithuania, two parties can be named as having more extreme than moderate attitudes – HU-LCD and LP. However, the qualitative comparative analysis has not confirmed this assumption.

7) The nature of the party support and the party identity with voters were analyzed on the basis of the post-election population survey and the political parties' election results. The political parties, which have a weak party identity with their voters, tend to be more personalized because their voters are less interested in the parties' values than party slogans, symbols and leaders, while the parties that have established links with their voters and voters have a strong party identity, are considered to be less personalized. The analysis confirmed this statement and it showed that LP, LGHU and OJ has very weak partisan identification with voters, and their leaders of play essential role in these political parties.

4. Analysis of the Lithuanian political system has confirmed that there are favorable conditions for expression of personalization in Lithuania:

1) Politics has been gradually becoming less important issue in Lithuania. Lithuania has a low level of interpersonal trust, a critical evaluation of state governance, a very low level of confidence in political parties, and almost half of the Lithuanian population would agree to have a strong leader who may not pay attention on the parliament or elections. This public opinion creates favorable conditions for personalization of politics. Moreover, the Lithuanian public opinion

confirms the argument that Lithuanian people want strong political leaders, and in the broad sense, the institutional environment - individualism, distrust, lack of interest in politics - creates favorable conditions for personalization of politics in Lithuania.

2) Analysis of the structure of the Lithuanian government showed that Lithuania has features of both consensus and majoritarian democracy, therefore, it may be described as a mixed one, where political parties and their political leaders, who become prime ministers (A. Kubilius, R. Paksas, A. M. Brazauskas, A. Butkevičius) and presidents (A. M. Brazauskas, R. Paksas) are very important.

3) Upon considering the influence of the electoral system on personalization of the party leaders, it should be noted that the influence of this variable is not expressed strongly in Lithuania, since both the majoritarian and proportional electoral systems are found in Lithuanian electoral system, which have different effects on the parties. However, the analysis showed that the effect of the electoral system is strongly expressed in at least two of the analyzed political parties, i.e., the Labor Party and the Order and Justice, which won most of their seats in the multi-member constituency (proportional electoral system), where voters vote for a party and its leader, party symbols and slogans, and very rarely for strong and recognizable candidates. This confirms weak ties between the parties and voters and a high electoral volatility.

Analysis of the candidates' nomination of Lithuanian parties' leaders in the single-member and multi-member constituencies in 2004-2016 showed that only leaders of HU-LCD were nominated and elected in single-member constituencies during the period of 2004-2016 parliamentary elections. Also, leaders of LSDP and LLM were nominated in one-member constituencies, but they did not always win the single-member constituency. It shows that party leaders do not always choose to be a candidate in a single-member constituency - for example, R. Karbauskis has not been nominated in a single-member constituency in parliamentary elections of 2012, V. Uspaskich has not been nominated in a single-member constituency in 2008 and 2012 parliamentary elections. This indicates that party leaders are often afraid of being candidates in single-member constituencies because if a leader loses so then a majoritarian electoral system has a strong impact on the personalization and vice versa, a proportional electoral system strengthens it when the party wins.

4) Low institutionalization of the Lithuanian party system, manifesting through the emergence of new political parties before every national election, and high electoral volatility creates particularly favorable conditions for strong and personalized leaders of political parties, who promise to solve all problems before each national election.

5. Qualitative comparative analysis of causal conditions has shown that there are three causal conditions for the personalization of political leadership: non-competitive elections, one-man (monocratic) decision-making and the age of the

party. The expression of these conditions confirms the personalization of E. Masiulis, R. Paksas, R. Žemaitaitis, V. Uspaskich and R. Karbauskis. In principle, these causal conditions confirm the statements found in the theory that competitive elections ensure competition within the party and lead to emergence of new political leaders, as well as that single decision making should also be associated with the mass party organization model, since political parties, which have outlived the model of mass party organization, usually have a developed membership, the members have a lot of powers and, in general, these parties have elaborated party organization, which makes it harder for the leaders to make individual decisions. The importance of the age of the party also confirmed the aspects that were highlighted in the theory, i.e., older parties have experienced the stage of party identification, have been stabilized, usually have succeeded in changing the party leaders and have no longer been ruled by the party founders.

LIST OF PUBLICATIONS (2012-2017)

1. Lašas, Ainius; Garcia-Retamero, Rocio; Jankauskaitė, Vaida; Simonaitytė, Vitalija. Living in the past: the impact of victimization memory on threat perceptions // Memory studies. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications. ISSN 1750-6980. 2017, vol. 00, iss. 00, p. [1-17]. [Social Sciences Citation Index (Web of Science); Scopus]. [IF: 0,966; AIF: 0,564; IF/AIF: 1,713; Q1; 2016 Journal Citation Reports® Social Science Edition (Thomson Reuters, 2017)]. Access: <http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1750698016688241> DOI: 10.1177/1750698016688241. [Contribution: 0,250].
2. Krupavičius, Algis; Simonaitytė, Vitalija. Organization of political parties: the case of Lithuania // Organizational structures of political parties in Central and Eastern European countries / editors Katarzyna Sobolewska-Myślik, Beata Kosowska-Gąstoł, Piotr Borowiec. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2016, ISBN 9788323341741. p. 251-276. Access: https://www.wuj.pl/page_produkty/prodid,2932,strona,Organizational_Structures_of_Political_Parties_in_Central_and_Eastern_European_Countries,katid,44.html. [Contribution: 0,500].
3. Simonaitytė, Vitalija; Jankauskaitė, Vaida. Kas finansuoja politines partijas Lietuvoje: politinio finansavimo kaitos analizė partijų santykių su visuomene ir valstybe kontekste // Viešoji politika ir administravimas = Public policy and administration. Kaunas: KTU. ISSN 1648-2603. 2016, t. 15, Nr. 1, p. 158-175. DOI: (LI-KaTUB)14701. [IndexCopernicus; Scopus; Academic Search Complete; Central & Eastern European Academic Source]. Access: [https://www.mruni.eu/upload/iblock/206/untitled-\[13\].pdf](https://www.mruni.eu/upload/iblock/206/untitled-[13].pdf) DOI: <http://dx.doi.org/10.5755/j01.ppa.15.1.14701> [Contribution: 0,500].
4. Simonaitytė, Vitalija. Leaders of Lithuanian political parties: Berlusconi as a European way of personalized leadership? // Constructing “Europe” and spread of European values [elektroninis išteklius]: selected articles /editor Liudas Mažylis. Kaunas: Vytautas Magnus university, 2014, ISBN 9786094670589. p. 225-244. Access: http://vddb.library.lt/obj/LT-eLABa-0001:B.03~2014~ISBN_978-609-467-058-9 [Contribution: 1,000].
5. Simonaitytė, Vitalija. Įsmeninta lyderystė ir politinių partijų lyderiai: teorinio tyrimų modelio paieška // Tiltas į ateitį = The Bridge to the

Future : [elektroninis išteklius] / Kaunas University of Technology. Kaunas: Technologija. ISSN 1822-7260. 2013, No. 1 (7), p. 100-104. [Contribution: 1,000].

6. Simonaitytė, Vitalija. Frančizės organizacijos modelis ir Lietuvos politinės partijos // Jaunųjų politologų darbai. Vilnius: Lietuvos politologų asociacija, 2012, ISBN 9786094371509. p. 87-124. [Contribution: 1,000].

LIST OF PRESENTATIONS

1. 21st Annual Conference of Central European Political Science Association “Challenges for Political Leaders in Central and Eastern Europe”. Presentation: „*Personalization of Lithuanian Political Parties Leaders*“. Ljubljana, Slovenia, June 3-4, 2016.
2. 21st Annual Conference of Central European Political Science Association ‘Challenges for Political Leaders in Central and Eastern Europe’. Presentation: „*Show Me Your Friends and I'll Tell You Who You Are: An Analysis of Lithuanian SDP-Interest Groups Relationship at a Local Level*“. Ljubljana, Ljubljana, Slovenia, June 3-4, 2016.
3. International Seminar “Public or Private Money for Political Parties? Financing of political parties in international perspective – lessons learnt and future”. Presentation: „*What Is The Experience With Monitoring of Political Party Financing in Lithuania*“. Slovak Governance Institute with Frank Bold association. Bratislava, Slovakia, November 3, 2015.
4. VI Congress of the Czech Political Science Association. Presentation: “*Then and Now: Corporate Money in Political Financing of Lithuanian Political Parties*“. Praha, Czech Republic, September 9-11, 2015.
5. 24th ECPR PhD Summer School on “Political Parties and Party Systems”. Presentation: “*Political Parties and the Personalities of Their Leaders: The Analysis of the Lithuanian Case*“. Leuphana University, Lunenburg, Germany, September 7-13, 2014.
6. ECPR Graduate Student Conference. Presentation: “*When the State Takes Over the Interest Groups: A Case of Lithuanian Political Parties Funding*“, ECPR, Innsbruck University, Austria, July 3-5, 2014.

7. International Scientific Conference “Constructing “Europe“ and Spread of European Values“, Vytautas Magnus University. Presentation: “*Leaders of Lithuanian Political Parties: Berlusconiization as a European Way of Personalized Leadership?*“. Kaunas, Lithuania, May 8-9, 2014.
8. 18th Annual Conference of Central European Political Science Association “Third Democratic Decade: Challenges of/ for Consolidation“. Presentation: “*From Mass Parties to Franchise Parties: Parties Organization in Lithuania*“. Pilsen, Czech Republic, October 24-26, 2013.
9. Conference „Socialiniai mokslai 2013: iššūkiai globalizacijos kontekste“. Kaunas University of Technology. Presentation: „*Įsameninta lyderystė ir politinių partijų lyderiai: teorinio tyrimų modelio paieška*“. Kaunas, Lithuania, April 13, 2013.

ABOUT THE AUTHOR

Academic background

2012-2017	Doctoral studies in Political Science (02S). Kaunas University of Technology, Faculty of Social Sciences, Arts and Humanities, Institute of Public Policy and Administration. (Supervisor prof. dr. A. Krupavičius).
2010-2012	Master in Political Science, Vytautas Magnus University, Faculty of Political Science and Diplomacy.
2006-2010	Bachelor in Political Science. Vytautas Magnus University, Faculty of Political Science and Diplomacy.

Work experience

09 2013 – present	<u>Teaching Assistant</u> , Kaunas University of Technology, Faculty of Social Sciences, Arts and Humanities, Institute of Public Policy and Administration.
04 2017 - 10 2017	<u>Junior Research Fellow</u> . Horizon 2020 ‘Strengthening and Widening the European Infrastructure for Social Science Data Archives’ (CESSDA-SaW), 674939. (Project leader prof. dr. Algis Krupavičius). Kaunas University of Technology, Faculty of Social Sciences, Arts and Humanities, Institute of Public Policy and Administration.

04 2015 – 09 2017	<u>Junior Research Fellow</u> , Research project “Party-Interest Group Relationship: Character, Causes and Consequences” funded by Research Council of Lithuania. Kaunas University of Technology, Faculty of Social Sciences, Arts and Humanities, Institute of Public Policy and Administration.
03 2013 – 09 2013	<u>Expert-coder</u> at "MARPOR" "Manifesto Research on Political Representation", WZB Berlin Social Science Center, Germany.
09 2012 – 01 2015	<u>Teaching Assistant</u> , Vytautas Magnus University, Faculty of Political Science and Diplomacy. Department of Political Science.
12 2012 – 06 2013	<u>Junior Research Fellow</u> , Research project: “Memory and Knowledge in Understanding of Threat: a Case of Lithuania and Russia”, funded by Research Council of Lithuania. Kaunas University of Technology, Institute of Policy and Public Administration.

Scientific interests: political parties, party organization, political leadership, personalized leadership, party financing.

E-mail: vitalija.simonaityte@gmail.com

REZIUMĖ

Temos aktualumas. Šiuolaikinis politinis gyvenimas yra neatsiejamas nuo politinių lyderių: valstybių, vyriausybių, partijų, politinių judėjimų ar vietos valdžios vadovų, kurie atstovauja savo rinkėjams, tam tikrai ideologijai, politinei partijai, krypčiai, judėjimui, perduoda žinią savo rinkėjams, su jais bendrauja ir įgyvendina politiką. Šiame kontekste politinės partijos yra vienas svarbiausių demokratinės valstybės elementų, nes užtikrina piliečiams svarbių interesų raišką, jų įgyvendinimą, taip pat užtikrina piliečių ir valstybės jungtį. Visgi pastaruoju metu, kaip pažymi J. Blondel, J. L. Thiébault et al. (2010:30), dėl vis labiau viešajame diskurse pasireiškiančio politikos įsmezinimo, politinių partijų lyderių asmenybės tampa vis svarbesne jungtimi tarp partijų ir visuomenės, o politinės lyderystės studijos šiuolaikiniame pasaulyje yra ne tik aktualesnės, tačiau žymi ir naują politinės lyderystės tyrimų kryptį - politinių partijų lyderių įsmezinimo analizę.

Politinė lyderystė nėra naujas analizės objektas politikos moksluose - Machiavelli, Pareto, Mosca, Michels, Weber, Kramer ir kiti - politinius lyderius, kaip ir valdantįjį elitą, analizavo jau seniai. Visgi pažymėtina, kad XX a. pradžioje išpopuliarėjusi elito teorija ir su ja siejamas tikslas aprašyti ir paaiškinti galios santykius šiuolaikinėje visuomenėje, akcentuojant, kad maža žmonių grupė turi ir išreiškia savo galią kitiems visuomenės nariams (Mosca, Pareto, Michels) nebūtinai geriausiai paaiškina lyderystės aspektus. Elitą tyrinėję ir tyrinėjantys mokslininkai akcentuoja elito įtaką, valdymo mechanizmus ir elito veiklos netapatino su konkrečiais įtakingais asmenimis, užimančiais strategines pozicijas (Burnham, Mills), ar asmenimis, turinčiais psichologinių ir socialinių savybių valdyti (Pareto, Mosca). Elitą tiriantys mokslininkai asmenybes valdžioje apibrėžia instrumentiškai ir, kaip pažymi I. Matonytė (2001:92), nors jie neneigia subjektyvių paskatų siekti bei gauti valdžią (ir joje išsilaikyti) ir pavienių, individualių elito veiksmų galimybes, vis dėlto pirmenybę teikia socialiniams veiksniams, struktūroms ir kategorijoms - organizacijoms, psichologiniams veiksniams, institucijoms.

Visgi ilgainiui svarbi tapo ne tik elitų, bet ir politinių lyderių ir asmenybių analizė, kuomet šiuolaikinė politinės lyderystės samprata imta interpretuoti akcentuojant tokius aspektus, kaip asmeninės savybės, bendravimo, komunikacijos veiksniai. Tai leido susiformuoti įsmezinintos lyderystės sampratai, kuri tapo itin aktuali per paskutinius kelius dešimtmečius, politikai išgyvenant įsmezinimo amžių. Visgi dažniausiai lyderystės įsmezinimo analizė ilgą laiką buvo sieta tik su valstybės vykdomąją valdžią turinčiais lyderiais - valstybių (prezidentinėse sistemose) ar vyriausybių (parlamentinėse sistemose) vadovais (Blondel 1987, Elcock 2001, McAllister 2007), o, pavyzdžiui, politinių partijų lyderių lyderystės įsmezinimo analizė nebuvo pakankamai išplėtotą.

Kitas svarbus ir naujas aspektas, analizuojamas politinės lyderystės, politikos įsmezinimo studijose - tai pasikeitęs lyderio ir jo galios interpretavimas. Politinė

lyderystė, kaip ir lyderystė apskritai, iš esmės reiškia galią, t.y. apibrėžia asmens - lyderio galią politinėje sferoje. Mokslininkai, analizavę lyderystę ir lyderius, remdamiesi elito teorija, akcentavo, kad valdantieji jau *turi* (angl. *exercise*) galią ir per galios raišką yra išskiriami valdančiaisiais, elitu, lyderiais (Etzioni-Halevy 1993).

Analizuodami lyderystės sampratą politinėse partijose, J. Blondel, J. L. Thiébault et al. (2010: 31-34) pažymi, kad galia tampa ne elementu, kuris priklauso lyderiui, bet labiau santykiu tarp lyderio, partijos ir visuomenės. Todėl politinių partijų lyderių lyderystės analizė yra kur kas kompleksiškesnė negu kitų politinių lyderių.

Politikos įsameninimo, politinės lyderystės, ypač įsamenintos lyderystės, tyrimams naujumo suteikia ir 2010 metais J. Blondel, J. L. Thiébault et al. atlikta lyderystės įsameninimo sampratos operacionalizacija, pritaikyta tirti politinių partijų vadovų lyderystę ir pastarosios poveikį jų politinėms partijoms ir rinkėjams. Būtent šie mokslininkai pasiūlė modelį, kuriame politinių partijų lyderių įsameninta lyderystė ir galios būtų analizuojami ne kaip „duotybė“, bet kaip įsamenintų lyderių, politinių partijų ir rinkėjų tarpusavio komunikacija ir sąveika ar įtaka. Tokia pasiūlyta įsamenintos lyderystės politinėse partijose analizė yra nauja ir ypač mažai tyrinėta tiek Vakarų pasaulyje, tiek ir Lietuvoje.

Temos iširtumas. Politinės lyderystės tyrimai nėra naujas politologinis reiškinys - lyderius, politinę lyderystę dar XX a. pradžioje, remdamiesi elito teorija, analizavo šios teorijos klasikai: G. Mosca ir R. Michels analizavo organizacinius elito (bet ne pavienių lyderių) aspektus, V. Pareto - psichologinius elito aspektus, W. Mill - institucinius aspektus. Taip pat remdamiesi elito teorija politinius lyderius analizavo C. W. Mills, J. Burnham, R. Putnam, E. Etzioni-Halevy.

E. Etzioni-Halevy (1993) išplėtė politinių elitų tyrimus į analizę įtraukdama pilietinę visuomenę. Autorė elitus ir pilietinę visuomenę analizavo, kaip valdžios ir/ar galios santykius formuojančius veiksnius. Visgi visi minėti mokslininkai didesnę dėmesį skyrė ne lyderystės ir asmenybių, bet elito, kaip grupės, tyrimams, kur elitas buvo suvokiamas kaip tam tikros politinės bendruomenės valdžią struktūruojantis reiškinys.

XX a. paskutiniaisiais dešimtmečiais politologiniame diskurse lyderystės ir asmenybių tyrimai tapo labiau nagrinėjami - įsamenintą lyderystę analizavo keletas mokslininkų (J. Blondel (1987), R. Elgie (2001), J. D. Bryan, H. Elcock (2001)). Pažymėtina, kad dauguma jų orientavosi į vykdomosios valdžios - prezidentų arba ministrų pirmininkų - lyderystės įsameninimo aspektus. Tačiau 2010 metais J. Blondel, J. L. Thiébault et al. visapusiškai aptarė politinių partijų lyderių lyderystės įsameninimo reiškinį ir įsamenintos lyderystės sąveiką su politinėmis partijomis ir jų elektoratu. Nepaisant to, kad J. Blondel, J. L. Thiébault et al. nesukūrė išvystyto metodologinės prieigos modelio, kaip reiktų analizuoti politinių partijų lyderių lyderystę, tačiau jų atlikta analizė, išskirianti politinių

partijų lyderius iš kitų, yra ne tik svarbi, bet ir nauja, nes akcentuoja lyderių, partijų ir rinkėjų tarpusavio ryšius ir įtaką. Platesnis politinės lyderystės tyrimų pristatymas pateikiamas 1.2 skyriuje, o įsmeintos politinės lyderystės tyrimų apžvalga pateikiama 1.3 skyriuje.

Lietuvoje politinės lyderystės, įsmeintos lyderystės ir ypač politinių partijų lyderių lyderystės tyrimai kompleksiniu požiūriu, t.y., kokie veiksniai lemia politinių partijų lyderių įsmeinimą, yra beveik nevykdomi. Lietuvos politinį elitą, remiantis elito teorine prieiga analizavo I. Matonytė (1999, 2001). Apie asmenybių svarbą politinių partijų organizacinei depersonalizacijai rašė A. Krupavičius ir A. Lukošaitis (2004: 331-332), partijos lyderio populiarumo įtaką partijos populiarumui nagrinėjo G. Šumskas (2003). Partijų ir rinkėjų politinių nuostatų atitikimo, kandidatų ir rinkėjų politinių pozicijų struktūrų analizę atliko A. Ramonaitė ir R. Žiliukaitė (2009: 90-91). L. Bielinis (2000: 27-31) tyrė politinių partijų kandidatų įvaizdį ir kandidatų tarpusavio konkurencijos personifikuotumo didėjimą. G. Žvaliauskas (2004; 2007) analizavo politinių partijų lyderius, kaip politinių partijų organizacijos dalį. J. Kavaliauskaitė (2014) tyrė Lietuvos gyventojų vertybinių orientacijų įtaką šalies politinių lyderių asmenybių bruožų suvokimui.

Visgi pažymėtina, kad išsamios analizės, kurioje būtų nagrinėjamas politinės lyderystės įsmeinimas ir jį lemiantys veiksniai, atlikta nėra. Todėl šis tyrimas galėtų užpildyti šią spragą, analizuoti tiek kokybinio, tiek kiekybinio pobūdžio duomenis ir būti aktuali ne tik akademinė visuomenei, bet ir politikos praktikai, atrenkant lyderius, įgyvendinant jų veiklą politinėse partijose ir siekiant ne momentinės partijų sėkmės, bet ilgai ir sistemingai truncančios jų veiklos valstybės partinėje sistemoje.

Pasirinkimą tirti Lietuvos atvejį diktuoja tiek nepakankamas politinės lyderystės sampratos suvokimas, tiek viešojo diskurso formuojama nuomonė Lietuvoje, kad pastaruoju metu Lietuvoje susiduriama su problema, kad akademikai, politologai, žiniasklaida ir pati visuomenė vis dažniau išreiškia nuomonę, kad Lietuvoje didėja politikos įsmeinimas (Žvaliauskas, 2004, Bielinis 2000). Politinės partijos ir rinkėjai telkiasi aplink tam tikrus atskirus lyderius, o ir pačios politinės partijos tapatinasi su politiniais lyderiais. Nepaisant to, išreiškiamas susirūpinimas, kad Lietuvos politinėms partijoms trūksta politinių lyderių, kurie partijas vestų į rinkimus, pritrauktų rinkėjus ir taip užtikrintų sėkmę rinkimuose (Bielinis, 2012). Todėl dabartinė esama Lietuvos politinių partijų situacija yra daugiau negu dviprasmiška - politika išgyvena įsmeinimo laikotarpį, kuomet svarbiausiu aspektu tampa įsmeinta politika, tačiau taip pat pasigendama (tinkamų) politinių (partijų) lyderių. Todėl kyla klausimas, ar Lietuvoje egzistuoja įsmeintos lyderystės reiškinys ir koks jo santykis su rinkėjais ir lyderių politinėmis partijomis?

Kitas šiandieninėje politikoje neatsakytas klausimas – kas lemia vienu politinių partijų sėkmingą depersonalizaciją ir gebėjimą pergyventi partijos

įkūrėja, o kitų ne? Pastarasis klausimas yra itin svarbus dar ir dėl to, kad iki šiol Lietuvoje nėra atlikta mokslinių studijų, analizuojančių politinių partijų depersonalizaciją ir jų lyderių įsmeninimą, neanalizuota ir, kokie veiksniai gali paskatinti partijų lyderių įsmeninimą, o kokie nuo to sulaiko. Todėl disertaciniame tyrime analizuojama **problema** - kokie veiksniai yra svarbūs partijų vadovų lyderystės įsmeninime ir kaip jie įgalina įsmenintos lyderystės atsiradimą ir raišką.

Tyrimo objektas – politinių partijų vadovų lyderystės įsmeninimas.

Tyrimo dalykas – Lietuvos politinių partijų vadovų lyderystės įsmeninimą sąlygojantys veiksniai.

Tyrimo tikslas - atskleisti analizuojamų Lietuvos politinių partijų lyderių įsmeninimo veiksnius.

Siekiant atskleisti darbo tikslą, išsikelti šie **tyrimo uždaviniai**:

1. Išanalizuoti politinės lyderystės ir įsmenintos lyderystės sampratas, teorines šių tyrimų tradicijas bei aptarti įsmenintos partijų lyderystės tyrimus.
2. Identifikuoti politinės lyderystės įsmeninimui įtaką darančius veiksnius.
3. Suformuluoti partijų lyderių Lietuvos politinėse partijose tyrimo metodologiją.
4. Įvertinti, kaip (ir ar) pasirinkti partijos lyderio, politinių partijų ir politinės sistemos kintamieji daro įtaką įsmenintos lyderystės atsiradimui ir raidai skirtingose Lietuvos politinėse partijose.
5. Išskirti priežastinius kintamuosius, darančius įtaką įsmenintos lyderystės formavimuisi ir raidai Lietuvos politinėse partijose.

Disertacijoje naudojami **tyrimo metodai**:

1. Mokslinės literatūros analizė naudojama aptariant įsmenintos politinės lyderystės sampratą, teorines prieigas ir atliktus tyrimus;
2. Dokumentų (partijų įstatų, statutų) analizė;
3. Pusiaus struktūruotų interviu metu su politinių partijų lyderiais ir partijų nariais gautais empiriniais duomenimis buvo papildomas ir pagrindžiamas partijų įstatuose ar statutuose numatytas reglamentavimas, taip pat šie duomenys buvo naudojami kokybinei lyginamajai analizei atlikti, siekiant išsiaiškinti priežastines sąlygas, lemiančias Lietuvos politinių partijų lyderių įsmeninimą.
4. Raiškiųjų aibių kokybinė lyginamoji analizė padėjo nustatyti Lietuvos politinių partijų lyderių įsmeninimą lemiančius priežastinius veiksnius.
5. Palyginamoji analizė leido nustatyti teorinių modelių atitikimą Lietuvos politinių partijų organizacijai ir palyginti analizuojamų politinių partijų lyderių įsmeninimą tarpusavyje;

Empirinio tyrimo pagrindas. 2017 m. balandžio mėn. – 2017 m. spalio mėn. buvo atlikta 18 pusiau struktūruotų interviu su politinių partijų lyderiais ir kitais partijų sprendimų priėmimo dalyvaujančiais partijų nariais.

Tyrimo analizės vienetas – *politinės partijos pirmininkas*. Disertacijoje analizuojami šešių Lietuvos politinių partijų lyderiai: Darbo partijos lyderiai V. Uspaskich (2007-2013 m.), L. Graužinienė (2013-2015 m.), V. Mazuronis (2015-2016 m.), Ž. Pinskuvienė (2016-2017 m.), Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio lyderiai E. Masiulis (2008-2016 m.) ir R. Šimašius (2016-2017 m.), Lietuvos socialdemokratų partijos lyderis A. Butkevičius (2009-2017 m.), Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos lyderis R. Karbauskis (nuo 2009 m. iki dabar), Tėvynės Sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų lyderiai A. Kubilius (2003-2015 m.) ir G. Landsbergis (nuo 2015 m. iki dabar), Tvarkos ir teisingumo partijos lyderiai R. Paksas (2004-2016 m.) ir R. Žemaitaitis (nuo 2016 m. iki dabar). Tyrimui buvo pasirinktos visos nacionaliniu mastu veikiančios Lietuvos parlamentinės partijos, kurios savo veiklos laikotarpiu bent kartą priklausė parlamentinei daugumai. Iš šiuos kriterijus atitikusių politinių partijų analizuojami per pastarąjį dešimtmetį partijoms vadovavę jų pirmininkai, kurie buvo išrinkti partijos suvažiavime arba visuotiniuose rinkimuose. Dėl šios priežasties į analizę buvo neįtraukti laikinai partijoms vadovavę pirmininkai, kurie jais tapo rinktam partijos pirmininkui atsistatydinus ar dėl kitų priežasčių pasitraukus iš partijos pirmininko posto. Disertacijoje tiriama vidinė, t.y. organizacinė politinių partijų vadovų lyderystė ir jai įtaką darantys veiksniai. Nėra analizuojama, kaip politinių partijų lyderius suvokia ir vertina visuomenė ar kiti subjektai, esantys už partinės organizacijos ribų. Dėl šios priežasties nėra analizuojamos asmeninės lyderių savybės, o esminis dėmesys kreipiamas kolektyviniam ir asmeniniam partijų lyderių vadovavimui partijoms, jų įsameninimo ir lyderystės raiškai partijose.

Mokslinis naujumas. Disertacijos mokslinį naujumą didžiaja dalimi lemia tai, kad joje analizuojama Lietuvoje iš esmės netyrinėta problema – politinių partijų lyderių lyderystės įsameninimas. Pusiau struktūruoto interviu taikymas politinės lyderystės įsameninimo analizei ir originali jo metu surinktų duomenų analizės metodologija, derinanti kiekybinius ir kokybinius metodus, disertacinio darbo naujumą sustiprina dar labiau. Kokybinės lyginamosios analizės metodas socialinių mokslų disertacijose vis dar taikomas retai¹. Tyrimo metu surinkti originalūs ir autentiški duomenys apie politinių partijų lyderius, apibendrinantys Lietuvoje iš esmės netyrinėtą problemą, padės pagrindą tolesniems politinių partijų ir jų lyderių įsameninimo ir depersonalizacijos tyrimams bei leis šį procesą

¹ Kokybinę lyginamąją analizę Lietuvoje naudojo L. Šarkutė disertacijoje „Sprendimų priėmimo veiksniai ir modeliai: Lietuvos Respublikos vyriausybių analizė“ 2010 m., A. Skirmantienė disertacijoje „Demokratizacijos vidiniai ir išoriniai veikėjai daugiakultūriose visuomenėse: Bosnijos ir Hercegovinos, Irako ir Ukrainos atvejai“ 2011 m., A. Jurgelionytė disertacijoje „Europinių referendumų poros: kampanijų veikėjai kintančioje struktūrinėje aplinkoje.“ 2015 m.

analizuoti palyginamojoje perspektyvoje su duomenimis apie kitų Europos šalių partijas ir jų lyderius. Disertacijos naujumą nusako ir joje nagrinėjamos temos tarpdiscipliniškumas, nes politinę lyderystę nagrinėja ne tik politikos mokslo atstovai, bet ir sociologai, psichologai, vadybos srities mokslininkai.

Disertacijos struktūra. Disertaciją sudaro įvadas, keturios pagrindinės dalys, atskleidžiančios tyrimo teorinę, metodologinę bei empirinę dimensijas, pabaigoje pateikiamos išvados.

Disertacijos apimtis yra 204 puslapiai, joje pateikta 38 lentelės ir 33 paveikslai. Bibliografinį aprašą sudaro 393 šaltiniai. Darbo pabaigoje pateikti 2 priedai, papildantys tyrimo duomenis.

IŠVADOS

1. Politinė lyderystė yra tarpdisciplininių tyrimų objektas, kurį analizuojant, neretai jungiamos skirtingos tyrimų tradicijos, teorijos, kategorijos ir lyginami skirtingi empiriniai duomenys. Įsmenintos politinės lyderystės samprata yra sąlyginai nauja politikos mokslų sąvoka ir tyrimų objektas. Politikos įsmeninimą analizavę mokslininkai pažymi, kad įsmenintu politinės partijos lyderiu galima laikyti tokį lyderį, kuris turi neginčijamą valdžią partijoje, kontroliuoja, kas gali kalbėti partijos vardu ir partijai laimėjus rinkimus tampa ministru pirmininku, tačiau jie neanalizuoja asmeninių lyderio bruožų, nes partijų lyderiai, kur kas labiau negu vykdomosios valdžios lyderiai, yra veikiami savo aplinkos, t.y. savo politinės partijos, partinės sistemos bruožų ir politinio konteksto apskritai. Dėl šios priežasties analizuojant politinių partijų lyderius ir jų įsmeninimą, būtina analizuoti juos supančią institucinę aplinką – jų politines partijas, jų bruožus ir apskritai politinės sistemos, kaip tam tikro politinio konteksto savybes. Taip pat paminėtina, kad lyderystės įsmeninimas turėtų būti analizuojamas, kaip procesas, t.y. įsmeninimas niekada nėra baigtinis ar galutinis ir turėtų būti matuojamas laipsniu nuo *primus inter pares* iki *primus inter asper* ar net iki *a primus solus*. Dėl šios priežasties politinių partijų lyderių įsmeninimas ne tik nuolat kinta, bet ir lyginant juos tarpusavyje sunkiai rasime vienodai įsmenintus lyderius.

2. Disertacijoje suformuluota originali politinių partijų lyderių įsmeninimo tyrimo metodologija, kurioje politinės lyderystės įsmeninimo veiksnių analizės modelis grindžiamas institucinių veiksnių (lyderis politinėje partijoje, politinės partijos ir politinės sistemos veiksniai) koncepcija. Veiksnių, sąlygojančių politinės lyderystės įsmeninimą, identifikavimui tinkamiausia politinių institucijų bendrąja prasme, kaip tam tikro lyderystės konteksto koncepcija, nes tokiu atveju analizuojamas ne tik pats politinės partijos lyderis, bet taip pat ir jį apibrėžianti ir įgalinanti arba varžanti politinė aplinka – jo politinė partija ir apskritai valstybei būdingas politinis kontekstas. Disertacijoje išskirtos trys kintamųjų grupės, skirtos analizuoti Lietuvos politinių partijų lyderius ir atskleidžiančios jų įsmeninimą:

- 1) *Partijų lyderių analizės kintamieji* – buvo analizuojama partijos lyderio rinkimų atvirumas ir konkurencingumas, antra, partijos lyderio galios ir vaidmenys partijoje: kandidatų atrankos procedūra nacionaliniuose rinkimuose, rinkiminės programos rengimo procedūra ir partijos lyderio vaidmuo jose, partijos įstatuose numatytos lyderio funkcijos ir realiai jo įgyvendinamos galios, viešas kalbėjimas partijos vardu ir galiausiai rinkimų sėkmės kintamasis.
 - 2) *Politinių partijų analizės kintamieji*, kurie atskleidžia partijos amžių ir ištakas, partijų organizacijos vystymosi tradicijas, t.y. masinės partijos organizacijos modelio pergyvenimą, politinių partijų ideologinį kraštutinumą ir partijų ir jų rinkėjų tarpusavio ryšius ir rinkėjų tapatybę analizuojamų politinių partijų atžvilgiu.
 - 3) *Politinio konteksto*, arba kitaip tariant pačios politinės sistemos analizės veiksniai: visuomenės ir jos pažiūrų kaita, valstybės valdžios sąranga, rinkimų sistema ir partinės sistemos institucionalizacija.
3. Išanalizavus politinių partijų įstatus ir interviu metu gautus duomenis apie politinių partijų lyderių įsameninimui įtaką darančius veiksnius, galima teigti, kad:
- 1) Vienas svarbiausių veiksnių politinių partijų lyderių įsameninime yra partijos pirmininko rinkimų konkurencingumas. Konkurenciniai partijos pirmininko rinkimai užtikrina tai, kad partijoje egzistuoja ir daugiau partinio elito narių, galinčių konkuruoti su esamu partijos pirmininku. Taip pat tai paprastai rodo, kad partijoje vyksta realios diskusijos ir partijos lyderio sprendimai nėra primetami kitiems. Iš analizuotų Lietuvos politinių partijų, konkurenciniai partijos lyderio rinkimai nuo 2011 metų vyksta TS-LKD, taip pat konkurenciniai partijos pirmininko rinkimai vyko 2016 m. LRLS ir 2017 m. LSDP. Visgi TS-LKD atveju reikėtų paminėti ir tai, kad A. Kubilius pasitraukdamas iš partijos lyderio posto rėmė ir iš dalies būsimo partijos lyderiu nominavo G. Landsbergį. Tad nors rinkimai buvo konkurenciniai, nes dalyvavo du lygiaverčiai kandidatai, demokratijos procedūrų laikymosi šiuo atžvilgiu TS-LKD viduje trūksta, o vadovavimas partijai yra tam tikru mastu paveldimas. TS-LKD ir LSDP atvejai patvirtina, kad visgi dažniausiai partijos lyderio rinkimams daugiau demokratijos ir konkurencingumo įneša visiems partijoms nariams, o ne tik suvažiavimo delegatams suteikta balsavimo teisė. Tačiau visgi negalima tvirtinti, kad tiesioginiai partijos lyderio rinkimai yra be trūkumų, nes interviu metu informantai pastebėjo, kad balsavimu skyriuose galima manipuliuoti, tad visuotiniai rinkimai, nors ir įneša daugiau demokratijos į partijos vidinį gyvenimą ir partiją mobilizuoja, visgi jų nauda partijoms ir jų depersonalizacijai neturėtų būti absoliutinama.
 - 2) Analizuotų Lietuvos politinių partijų pirmininkai turi iš esmės panašias partijų įstatuose ir statutuose numatytas formalias funkcijas ir galias, tačiau realios jų galios Lietuvos politinėse partijose labai skiriasi ir pagal tai analizuotas politines partijas galima suskirstyti į dvi grupes: tas, kuriose vienasmeniam sprendimų priėmimui ir stiprioms partijos lyderio galioms reikštis yra sunku, t.y.

įgyvendinta tam tikra stabdžių ir atsvarų sistema partijoje, kuri reiškiasi per stiprias partijos vidaus organizacijos institucijas (prezidiumas, valdyba, taryba) ir tas politines partijas, kurios iš esmės skatina partijos lyderio galias, vidinė demokratija nėra plačiai išplėtotą, o partijų vidaus institucijos yra palyginus silpnos. Pirmajai grupei galima priskirti LSDP, TS-LKD ir LRLS nuo 2016 m., o antrajai grupei LRLS iki 2016 m., DP, LVŽS ir TT.

3) Rinkimų rezultatų kintamasis tyrime buvo įvardintas, kaip sąlyga, kad sėkmingi nacionaliniai rinkimai sustiprina partijos lyderio galias, autoritetą ir vaidmenį, o nesėkmingi rinkimai gali sumažinti partijos lyderio galias ir autoritetą. Atlikta interviu duomenų analizė patvirtino, kad rinkimų sėkmė ženkliai prisideda prie partijos lyderio galių, autoriteto stiprinimo ir didesnio jo ir politinės partijos siejimo. Visgi paminėtina, kad analizuotų Lietuvos politinių partijų kontekste kiek išsiskyrė LVŽS atvejis, nes dalis respondentų pažymėjo, kad po labai sėkmingų 2016 m. Seimo rinkimų partijos lyderio galia, viena vertus, sustiprėjo, kita vertus, peržengiant grynai partinę liniją, ji šiek tiek ir susilpnėjo, nes lyderyste partijos vadovas nuo šiol turi dalintis ir su Seimo pirmininku, ir su premjeru. Išanalizavus politinių partijų lyderių kaitą ir partijų laimėtus rinkimus, išsiaiškinta, kad tikimybė, jog bus keičiamas partijos lyderis po sėkmingų partijai rinkimų yra lygi 10 proc., o po nesėkmingų išauga iki 40 proc. Tačiau šie rezultatai neleidžia teigti, kad Lietuvos politinėse partijose egzistuoja priežastinis ryšys tarp partijos sėkmės rinkimuose ir partijos lyderių kaitos.

4) Partijų amžiaus kintamasis, analizuojant partijų vadovų įsamenintą lyderystę svarbus dėl to, kad konsolidavęsi politinės partijos nebėra valdomos jų įkūrėjų (priešingai nei naujos partijos) ir yra pergyvenusios visas tris partijos veiklos fazes: identifikacija, veiklos organizavimas ir stabilizavimas, ir pergyvenusios partijos depersonalizacijos etapą politinės partijos gyvenime. Kitaip tariant, tai reiškia, kad konsoliduota politinė partija reikia laikyti tokia politinė partija, kurios įkūrėjui pasitraukus ir partijos valdžią perėmus naujam lyderiui, partija sugeba išlikti politinėje arenoje ir toliau sėkmingai vykdyti savo veiklą, geba išlaikyti pritrauktus narius, sekėjus ir savo elektoratą. Atlikta Lietuvos politinių partijų analizė šį teorinį teiginį patvirtino – partijos, kurios yra laikomos pergyvenusiomis visas partijos gyvavimo fazes, pagal atliktą analizę, yra LSDP ir TS-LKD ir nei vienas iš analizuotų jų lyderių – A. Butkevičius, A. Kubilius ar G. Landsbergis negalėtų būti įvardinti kaip įsameninti lyderiai, nors iš dalies prieštaringu atveju galima įvardinti G. Landsbergį, kurio vienas iš išrinkimo veiksmių buvo partijos įkūrėjas V. Landsbergis ir buvusio TS-LKD lyderio A. Kubiliaus parama kampanijos metu, todėl TS-LKD iš dalies sugrįžta į tėvų-įkūrėjų laikus, kur partijos personalizacija yra dažniausiai neišvengiamas reiškinys. LRLS užima tarpinę padėtį tarp dviejų partijų blokų (LSDP ir TS-LKD vienoje pusėje ir LVŽS, DP ir TT - kitoje), nes iki 2016 m. LRLS galima įvardinti įsameninta partija, kur partijos pirmininkas turėjo dideles galias, sprendimus priėmė vienasmeniškai ir lyderių kaita partijoje beveik nevyko. Tačiau 2016 m. gegužę

pasitraukus E. Masiuliui ir LRLS vadovauti pradėjus R. Šimašiu, galima matyti, kad LRLS išlaikė savo elektoratą ir stabilizavo veiklą. LVŽS nors yra pergyvenusi partijos lyderių kaitą, visgi partijos lyderio vaidmuo šioje partijoje yra labai didelis. DP ir TT jau kuris laikas bando pergyventi partijos įkūrėją, tačiau DP atveju matyti, kad partijos įkūrėjo vaidmuo vis dar yra labai svarbus.

5) Masinės partijos kaip organizacinio modelio pergyvenimas buvo analizuotas pagal partijos ištakas, narių skaičių ir proporciją, kurią partijos narių mokesčiai sudaro bendrose partijų pajamose. Partijos, įkurtos plačių visuomenės grupių, turinčios daug narių ir kurių ženklia pajamų dalį (daugiau nei 10 proc.) sudaro narystės mokesčiai, laikomos pergyvenusiomis masinės organizacijos modelį ir depersonalizuotomis, o partijos, įkurtos siauro bendraminčių rato, turinčios nedaug narių ir iš nario mokesčio surenkančios labai mažą savo pajamų dalį laikomos nepergyvenusiomis masinės organizacijos modelio ir todėl labiau linkusios būti priklausomomis nuo vieno lyderio ir personalizuotomis. Iš analizuotų Lietuvos politinių partijų, LRLS, partija Tvarka ir teisingumas iki 2009 m. ir LVŽS buvo nepergyvenusios masinės organizacijos modelio. Kita vertus, DP yra pergyvenusi masinės organizacijos modelį, tačiau partijai būdingas vienasmenis (V. Uspaskicho) sprendimų priėmimas, o eiliniai partijos nėra įtraukti į svarbių sprendimų priėmimą ir net pasitraukus jos įkūrėjui V. Uspaskich, jis išlieka labai svarbia figūra partijos gyvenime ir partija yra siejama būtent su juo.

6) Ideologinis kraštutinis arba radikalumas partijų lyderių įsmeninime svarbus tuo, kad jis leidžia politiniams lyderiams naudoti kraštutinę, ekstremistinę retoriką, padeda jiems išsiskirti iš kitų politinių partijų, kraštutinės dešinės atveju suteikia galimybes naudoti populistinį diskursą. Tyrime Lietuvos politinių partijų ideologinės nuostatos buvo analizuojamos remiantis tarptautinio tyrimo MARPOR pateikiamais duomenimis. Paprastai mokslininkai pažymi, kad politinės partijos, kurioms būdingas ideologinis kraštutinis, laikomos labiau linkusiomis būti įsmenintomis, tačiau iš analizuotų Lietuvos politinių partijų, pagal MARPOR duomenis, tik dvi partijos gali būti įvardintos, kaip labiau kraštutinių, negu nuosaikių pažiūrų, tai - TS-LKD ir DP, tačiau atliktas partijų lyderių įsmeninimo vertinimas ir kokybinė lyginamoji analizė šio teiginio nepatvirtino.

7) Partijų paramos prigimtis ir rinkėjų partinė tapatybė buvo analizuojama remiantis porinkimine gyventojų apklausa ir partijų rinkimų rezultatais. Politinės partijos, kurios turi silpną partinę tapatybę su savo rinkėjais yra linkusios būti labiau įsmenintomis, nes šiems rinkėjams mažiau svarbūs yra partijų vertybiniai aspektai negu partijų šūkiei, simbolika ir lyderiai. Tuo tarpu partijos, kurios su savo rinkėjais yra užmezgusios pastovius ryšius, jų rinkėjai turi stiprią partinę tapatybę. Šios partijos surenka pastovų ar bent panašų rinkėjų balsų skaičių ir yra laikomos mažiau personalizuotomis. Atlikta analizė patvirtino šį teiginį – silpną partinę identifikaciją turi DP, LVŽS ir iš dalies TT rinkėjai, o šių partijų lyderiai partijose vaidina labai svarbų vaidmenį.

4. Atlikta Lietuvos politinio konteksto analizė patvirtino, kad Lietuvoje egzistuoja palankios sąlygos politikos įsmeitimui reikštis:

1) Lietuvos gyventojams politika ilgainiui tampa vis mažiau svarbi, Lietuvai yra būdingas žemas tarpasmeninis pasitikėjimas, kritiškas valstybės valdymo vertinimas, labai menkas pasitikėjimas politinėmis partijomis ir beveik pusė Lietuvos gyventojų pritarė stipriam valstybės vadovui, kuriam nereikėtų kreipti dėmesio į parlamentą ar rinkimus. Tokia visuomenės nuomonės aplinka sudaro palankias sąlygas politikos personalizacijai ir Lietuvos visuomenės nuostatos šį teiginį patvirtina, kad Lietuvos gyventojai nori stiprių politinių lyderių, o plačiąja prasme institucinė aplinka – individualizmas, nepasitikėjimas, nesidomėjimas politika – sudaro palankias sąlygas politikos personalizacijai reikštis Lietuvoje.

2) Išanalizavus Lietuvos valstybės valdžios sąrangą pažymėtina, kad Lietuvai būdingi tiek konsensuso, tiek mažoritarinės demokratijos bruožai. Todėl pagrįstai gali būti įvardinta mišria, kur labai svarbią vietą užima politinės partijos ir jų politiniai lyderiai, kurie tampa ministrais pirmininkais (A. Kubilius, R. Paksas, A. M. Brazauskas, A. Butkevičius,) ir prezidentais (A. M. Brazauskas, R. Paksas).

3) Įvertinus rinkimų sistemos įtaką partijų lyderių personalizacijai, būtina paminėti, kad šio kintamojo įtaka Lietuvoje nėra labai stipriai išreikšta, nes Lietuvos rinkimų sistemoje sutinkama tiek mažoritarinė, tiek ir proporcinė rinkimų sistemos, kurios iš esmės partijoms turi skirtingus efektus. Atlikta analizė parodė, kad Lietuvos atveju rinkimų sistemos poveikis stipriai išreikštas bent dviejų analizuojamų politinių partijų atžvilgiu – Darbo partijos ir Tvarkos ir teisingumo, kurios daugumą mandatų laimėdavo daugiamandatėje rinkimų apygardoje, t.y. esant proporcinėi rinkimų sistemai, kuomet rinkėjai balsuoja už partiją, už jos vedlį-lyderį, už partijos simbolius ir šūkius ir labai retais atvejais už stiprius ir atpažįstamus kandidatus. Tai patvirtina ir disertacijoje aptartą silpną Lietuvos rinkėjų partinę tapatybę, silpnus partijų ir rinkėjų ryšius ir didelį rinkėjų nepastovumą. Išanalizavus Lietuvos politinių partijų lyderių kandidatavimą vienmandatėse ir daugiamandatėje rinkimų apygardose 2004-2016 metais, išaiškėjo, kad tik TS-LKD vadovai 2004-2016 metais Seimo rinkimuose kandidatavo ir buvo išrinkti vienmandatėse rinkimų apygardose. Taip pat visuose aptariamuose rinkimuose vienmandatėse rinkimų apygardose kandidatavo ir LSDP, ir LRLS lyderiai, tačiau ne visada vienmandatėje rinkimų apygardoje jie laimėdavo. Įdomu ir tai, kad ne visada partijų vadovai renkasi kandidatuoti vienmandatėse rinkimų apygardose – pavyzdžiui, 2012 metų Seimo rinkimuose vienmandatėje rinkimų apygardoje nekandidavo R. Karbauskis, o V. Uspaskich vienmandatėje nekandidavo nei 2012, nei 2008 metų Seimo rinkimuose. Tai rodo, kad neretai partijų lyderiai bijo kandidatuoti vienmandatėse rinkimų apygardose, nes mažoritarinė rinkimų dalis, jei lyderis pralaimi, yra stiprus smūgis personalizacijai ir atvirkščiai - proporcinė rinkimų dalis ją stiprina, kai partija laimi.

4) Silpna Lietuvos partinės sistemos institucionalizacija ir žemas stabilumas, pasireiškiantis per naujų politinių partijų iškilimą prieš kiekvienus nacionalinius rinkimus (prieš 2004 metų Seimo rinkimus įkurta DP, prieš 2008 metų Seimo rinkimus - Tautos prisikėlimo partija, prieš 2012 metų Seimo rinkimus - partija Drąsos kelias, prieš 2016 metų Seimo rinkimus iškilo atsinaujinusi LVŽS) ir didelis rinkėjų nepastovumas sudaro ypač palankias sąlygas atsirasti stipriems ir personalizuotiems politinių partijų lyderiams, kurie prieš kiekvienus rinkimus žada išspręsti visus visuomenės problemas.

5. Atlikta kokybinė lyginamoji priežastinių sąlygų analizė parodė, kad analizuojamų Lietuvos politinių partijų lyderių atveju, egzistuoja trys priežastinės būtinos sąlygos politinės lyderystės įsmejinimui, tai yra nekonkurenciniai rinkimai, vienasmenis sprendimų priėmimas ir partijų amžius. Šių sąlygų raiška patvirtina E. Masiulio, R. Pakso, R. Žemaitaičio, V. Uspaskich ir R. Karbauskio įsmejinimą. Šios išskirtos sąlygos iš esmės patvirtina teorijoje aprašytus teiginius, kad konkurenciniai rinkimai užtikrina konkurenciją partijos viduje ir padeda iškilti naujiems politiniams lyderiams. Vienasmenis sprendimų priėmimas taip pat turėtų būti siejamas su partijų masinės organizacijos modelio pergyvenimu, nes pergyvenusiose šį organizacijos modelį partijose paprastai yra išplėtota narystė, nariai turi daug galių ir apskritai yra išplėtota partijos organizacija, todėl partijų lyderiams kur kas sunkiau vienasmeniškai priimti sprendimus partijų viduje. Partijų amžiaus kintamojo svarba partijų lyderių įsmejinime taip pat patvirtino teorijoje išskirtus aspektus, kad senesnės partijos paprastai yra pergyvenusios partijos identifikacijos fazę, yra stabilizavęsi, paprastai sėkmingai pergyvenusios partijų lyderių kaitą ir nebėra valdomos partijos įkūrėjų.

LITERATURE/LITERATŪRA

1. Bielinis, L. (2000). *Rinkiminių technologijų įvadas*. Vilnius: Margi raštai.
2. Bielinis, L. (2012). Nė viena naujoji partija neįveiks 5% barjero. ELTA. 2012 rugpjūčio 14 d.
3. Blondel, J. (1987). *Political Leadership: Towards a General Analysis*. London, Beverly Hills, Newbury Park, New Delhi: SAGE Publications.
4. Blondel, J. Thiébault, J., L., Czernicka, K., Inoguchi, T., Pathamand, U., Venturino, F. (Eds.) (2010). *Political Leadership, Parties and Citizens: The Personalization of Leadership*. London and New York: Routledge.
5. Bryan D. J. (1989). *Leadership and Politics: New Perspectives in Political Science*. Lawrence: University Press of Kansas.
6. Cross, W. P. Benoit Pilet, J. (2015). Parties, Leadership Selection, and Intra-Party Democracy, In W. P. Cross and J. Benoit Pilet (eds.) *The Politics of Party Leadership*. Oxford: Oxford University Press.
7. Elcock, H. (2001). *Political Leadership*. Cheltenham, Northampton (Mass.): E. Elgar.
8. Elgie, R. (1995). *Political Leadership in Liberal Democracies*, Basingstoke: Palgrave Macmillan.
9. Elgie, R. (2015). *Studying Political Leadership. Foundations and Contending Accounts*. Palgrave, Macmillan.
10. Etzioni-Halevy, E. (1993). *The Elite Connection. Problems and Potential of Western Democracy*. Polity Press.
11. Karvonen, L., (2010). *The Personalization of Politics. A Study of Parliamentary Democracies*. ECPR Press.
12. Kavaliauskaitė, J. (2014). Asmenybė ar vertybės? Lietuvos partijų lyderiai rinkėjų akimis ir politikos personalizacijos ribos. *Politologija*. 2014/1 (73). P. 129-178.
13. Krupavičius, A. Lukošaitis, A. (2004). Politinės partijos ir partinė sistema. A. Krupavičius, A. Lukošaitis (sud.) *Lietuvos politinė sistema: sąranga ir raida*. Kaunas: Poligrafija ir Informatika, 297-342.
14. Matonytė, I. (2001). *Posovietinio elito labirintai*. Vilnius: Knygiai.
15. McAllister, I. (2007). The Personalization of Politics. In R. J. Dalton and H.G. Klingemann (eds.) *Oxford Handbook of Political Behavior*, Oxford: Oxford University Press, 571-588.
16. Michels, R. (1966). *Political Parties: A Sociological Study of the Oligarchical Tendencies of Modern Democracy*. New York: Collier.
17. Mosca, G. (1960). *The Ruling Class*. New York: McGraw Hill.
18. Norkus, Z. (2008). *Kokia demokratija, koks kapitalizmas? Pokomunistinė transformacija Lietuvos lyginamosios istorinės sociologijos požiūriu*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.

19. Norkus, Z., Morkevičius, V., (2011). *Kokybinė lyginamoji analizė*. Tyrimų metodų serija. Kaunas: Lietuvos HSM duomenų archyvas.
20. Ramonaitė, A., Žiliukaitė, R. (2009). Politinio atstovavimo kokybė Lietuvoje: partijų ir rinkėjų politinių nuostatų atitikimo analizė. A. Ramonaitė (sud.). *Partinės demokratijos pabaiga? Politinis atstovavimas ir ideologijos*. Vilnius: Versus Aureus.
21. Šumskas, G. (2003). *Ekonominis balsavimas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Sociologinė rinkėjų elgsenos analizė*. Daktaro disertacija. Kauno technologijos universitetas.
22. Žvaliauskas, G. (2004). *Lietuvos politinių partijų organizacijos sociologinė analizė*. Kauno Technologijos universitetas.
23. Žvaliauskas, G. (2007). *Ar partijos Lietuvoje yra demokratiškos?* Kaunas: Technologija.

PUBLIKACIJŲ SĄRAŠAS (2012-2017)

1. Lašas, Ainius; Garcia-Retamero, Rocio; Jankauskaitė, Vaida; Simonaitytė, Vitalija. Living in the past: the impact of victimization memory on threat perceptions // *Memory studies*. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications. ISSN 1750-6980. 2017, vol. 00, iss. 00, p. [1-17]. [Social Sciences Citation Index (Web of Science); Scopus]. [IF: 0,966; AIF: 0,564; IF/AIF: 1,713; Q1; 2016 Journal Citation Reports® Social Science Edition (Thomson Reuters, 2017)]. Prieiga per internetą: <http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1750698016688241>) DOI: 10.1177/1750698016688241 [Indėlis: 0,250].
2. Simonaitytė, Vitalija; Jankauskaitė, Vaida. Kas finansuoja politines partijas Lietuvoje: politinio finansavimo kaitos analizė partijų santykių su visuomene ir valstybe kontekste // *Viešoji politika ir administravimas = Public Policy and Administration*. Kaunas: KTU. ISSN 1648-2603. 2016, t. 15, Nr. 1, p. 158-175. DOI: (LI-KaTUB)14701. [IndexCopernicus; Scopus; Academic Search Complete; Central & Eastern European Academic Source]. Prieiga per internetą: [https://www.mruni.eu/upload/iblock/206/untitled-\[13\].pdf](https://www.mruni.eu/upload/iblock/206/untitled-[13].pdf)) DOI: <http://dx.doi.org/10.5755/j01.ppa.15.1.14701> [Indėlis: 0,500]
3. Krupavičius, Algis; Simonaitytė, Vitalija. Organization of Political Parties: the Case of Lithuania // *Organizational structures of political parties in Central and Eastern European countries* / editors Katarzyna Sobolewska-Myślik, Beata Kosowska-Gąstoł, Piotr Borowiec. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2016, ISBN 9788323341741. p. 251-276. Prieiga per internetą: https://www.wuj.pl/page.produkt.prodid,2932.strona.Organizational_Structures_of_Political_Parties_in_Central_and_Eastern_European_Countries,katid,44.html [Indėlis: 0,500]
4. Simonaitytė, Vitalija. Leaders of Lithuanian Political Parties: Berlusconiization as a European Way of Personalized Leadership? // *Constructing "Europe" and spread of European values* [elektroninis išteklis] : selected articles /editor Liudas Mažyulis. Kaunas: Vytautas Magnus University, 2014, ISBN 9786094670589. p. 225-244. Prieiga per internetą: http://vddb.library.lt/obj/LT-eLABa-0001:B.03~2014~ISBN_978-609-467-058-9 [Indėlis: 1,000]
5. Simonaitytė, Vitalija. Įsameninta lyderystė ir politinių partijų lyderiai: teorinio tyrimų modelio paieška // *Tiltas į ateitį = The Bridge to the Future* : [elektroninis išteklis] / Kauno technologijos universitetas. Kaunas: Technologija. ISSN 1822-7260. 2013, nr. 1 (7), p. 100-104. [Indėlis: 1,000]

6. Simonaitytė, Vitalija. Frančizės organizacijos modelis ir Lietuvos politinės partijos // *Jaunųjų politologų darbai*. Vilnius: Lietuvos politologų asociacija, 2012, ISBN 9786094371509. p. 87-124. [Indėlis: 1,000]

PRANEŠIMŲ KONFERENCIJOSE SĄRAŠAS

1. 21st Annual Conference of Central European Political Science Association “Challenges for Political Leaders in Central and Eastern Europe”. Pranešimas: „*Personalization of Lithuanian Political Parties Leaders*“. Liublijana, Slovėnija 2016 m. birželio 3-4 d.
2. 21st Annual Conference of Central European Political Science Association ‘Challenges for Political Leaders in Central and Eastern Europe’. Pranešimas: „*Show Me Your Friends and I'll Tell You Who You Are: An Analysis of Lithuanian SDP-Interest Groups Relationship at a Local Level*“. Liublijana, Slovėnija 2016 m. birželio 3-4 d.
3. Tarptautinis seminaras “Public or Private Money for Political Parties? Financing of political parties in international perspective – lessons learnt and future”. Pranešimas „*What Is The Experience With Monitoring of Political Party Financing in Lithuania*“. Organizatorius Slovakijos valdymo institutas (angl. Slovak Governance Institute) kartu su Frank Bold asociacija. Bratislava, Slovakija, 2015 m. lapkričio 3 d.
4. VI Čekijos politikos mokslų asociacijos kongresas (angl. VI Congress of the Czech Political Science Association). Pranešimas “*Then and Now: Corporate Money in Political Financing of Lithuanian Political Parties*”. Praha, Čekijos respublika 2015 m. rugsėjo 9-11 d.
5. 24th ECPR PhD Summer School on “Political Parties and Party Systems”. Pranešimas: “*Political Parties and the Personalities of Their Leaders: The Analysis of the Lithuanian Case*” Leuphano universitetas Lüneburgas, Vokietija, 2014 m. rugsėjo 7-13 d.
6. Tarptautinė mokslinė konferencija “Constructing “Europe“ and Spread of European Values“, Vytautas Magnus University. Pranešimas: “*Leaders of Lithuanian Political Parties: Berlusconiization as a European Way of Personalized Leadership?*“. Kaunas, Lietuva, 2014 m. gegužės 8-9 d.
7. 18th Annual Conference of Central European Political Science Association “Third Democratic Decade: Challenges of/ for

Consolidation“. Pranešimas: *“From Mass Parties to Franchise Parties: Parties Organization in Lithuania”*. Pilzenas, Čekija, 2013 m. spalio 24-26 d.

8. ECPR Graduate Student Conference. Pranešimas: *“When the State Takes Over the Interest Groups: A Case of Lithuanian Political Parties Funding”*, ECPR, Insbrukas, Austrija, 2014 m. liepos 3-5 d.
9. Konferencija „Socialiniai mokslai 2013: iššūkiai globalizacijos kontekste“. Kauno Technologijos universitetas. Pranešimas: „Įsameninta lyderystė ir politinių partijų lyderiai: teorinio tyrimų modelio paieška“. Kaunas, Lietuva, 2013 m. balandžio 12 d.

APIE AUTORIŲ

Išsilavinimas

2012-2017	Politikos mokslų doktorantūros studijos, Viešosios politikos ir administravimo institutas, Socialinių, humanitarinių mokslų ir menų fakultetas, Kauno technologijos universitetas (vadovas prof. dr. A. Krupavičius). <i>Disertacijos tema: Politinės lyderystės įsameninimas: Lietuvos politinių partijų analizė</i>
2010-2012	Politikos mokslų magistras, Politikos mokslų ir diplomatijos fakultetas, Vytauto Didžiojo universitetas
2006-2010	Politikos mokslų kvalifikacinis bakalauro laipsnis, Politikos mokslų ir diplomatijos fakultetas, Vytauto Didžiojo universitetas

Darbo patirtis

2013 09 – dabar	– <u>Asistentė</u> , Viešosios politikos ir administravimo institutas, Socialinių, humanitarinių mokslų ir menų fakultetas, Kauno technologijos universitetas
2017 04 – 2017 10	– Europos Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ projekto „Europos socialinių mokslų duomenų archyvų infrastruktūros stiprinimas ir plėtra (CESSDA-SaW)“ <u>jaunesnioji mokslo darbuotoja</u> (2017 m. balandžio 3 d. – 2017 m. spalio 31d.). Viešosios politikos ir administravimo institutas, Socialinių, humanitarinių mokslų ir menų fakultetas, Kauno technologijos universitetas
2015 04 – 2017 09	– LMT Mokslininkų grupių projekto „Partijų ir interesų grupių sąveika: pobūdis, priežastys, pasekmės (PIGS)“ (Nr. MIP-

			15422) (projekto vadovė dr. Ligita Šarkutė) <u>jaunesnioji mokslo darbuotoja</u> . Viešosios politikos ir administravimo institutas, Socialinių, humanitarinių mokslų ir menų fakultetas, Kauno technologijos universitetas.
2012 09	–	<u>Asistentė</u> ,	Politologijos katedra, Politikos mokslų ir diplomatijos fakultetas, Vytauto Didžiojo universitetas,
2012 12	–	<u>Jaunesnioji mokslo darbuotoja</u> ,	Politikos ir viešojo administravimo institutas, Kauno technologijos universitetas.
2013 06			LMT finansuojamas mokslo projektas: “Atmintis ir žinios grėsmės suvokime: Lietuvos-Rusijos atvejis“.

Moksliniai interesai: politinės partijos, partijų organizacija, politinė lyderystė, lyderystės įsmeninimas, partijų finansavimas.

El. paštas: vitalija.simonaityte@gmail.com

UDK 329 (474.5) (043.3)

SL344. 2018-01-25, 2,75 leidyb. apsk. 1. Tiražas 50 egz.

Išleido Kauno technologijos universitetas, K. Donelaičio g. 73, 44249 Kaunas
Spausdino leidyklos „Technologija“ spaustuvė, Studentų g. 54, 51424 Kaunas